

POVZETEK IZ RAZPRAVE NA SEJI UO KB NOVO MESTO

POMEMBNA ODLOČITEV

Če bomo enotni, je 5 milijard 500 milijonov kreditnega sklada in 9 milijard 600 milijonov depozitov v komercialni banki regije, ki jo sestavljajo Dolenjska, Spod. Posavje in Bela krajina, dovolj za potrebe gospodarstva — Oklevanje posameznih občin v odločilnem času, ko bi morali biti enotni, nam lahko samo škoduje! — Nekdanje okrajne meje ne bi smele biti ovira, saj novi zakon o bankah stremi prav za deterritorializacijo sredstev — Potrebna je odločna beseda o občinskih družbenih investicijskih skladih ter o kreditnem in rezervnem skladu, ki so se zaradi teritorialnih sprememb pred leti prelili iz našega področja.

Ze nekajkrat smo v našem listu pisali o vlogi in pomenu reorganizacije bančne mreže, ki jo je sprožil novi zakon o bankah. V soboto, 17. julija, je upravni odbor KB Novo mesto prevzel dolžnost ustavnovnega odbora nove komercialne banke, ki naj bi pod svojim okriljem združila področja Dolenjske, Spod. Posavja in Bele krajine.

Z reorganizacijo postajajo banke — z njimi pa tudi nova banka našega področja — gospodarske organizacije, ki upravljajo s sredstvi družbene reprodukcije in z njimi zadovoljujejo potrebe delovnih organizacij, družbeno-političnih skupnosti in občanov. S tem, ko nove banke lahko opravljajo svojo dejavnost na področju celotne SFRJ, je uzakonjeno načelo deterritorializacije gospodarstva in deterritorializacije sredstev ter omogočeno neovirano prelivanje sredstev.

Ker pričakujemo, da skupščina SRS ne bo postrčila od zveze določenih pogojev o višini kreditnega sklada in depozitov, potrebnih za ustanovitev komercialnih bank, je od naše volje in razumnosti odvisno, kakšno banko bomo imeli na našem področju. Brez dvoma je regija, ki jo sestavljajo Dolenjska, Spod. Posavje in Bela krajina gospodarsko dovolj močna, da si lahko ustanovi banko, ki bo našim delovnim organizacijam komunikacijsko in poslovno najbolj dosegljiva. Strah pred tem, kako bodo zadoščali potrebam po investicijskih sredstvih, je odveč!

Odnosi republiških investicijskih bank s področnimi komercialnimi bankami (to rej tudi z banko našega področja) se bodo odvijali ena kopravno na osnovi medsebojnih poslovnih in ustanoviteljskih odnosov ter sklenjenih medbančnih pogodb. Le tako bodo banke lahko skupno usmerjale finančna sredstva ter si razdeljevale bančne posle in opravljale usluge, potrebne gospodarstvu.

V teh dneh je najbolj po-

membna enotnost pri tem, za katero banko se bodo področja posameznih občin naše regije odločila. Če v občini pri odločanju o tem ni enotnih stališč med skupščino in delovnimi organizacijami, se (Nadaljevanje na 2. str.)

Jutri tamburaši

Za jutrišnji nastop mladitamburašev iz Pittsburga je vse pripravljeno. Prireditelj, ki je razposlal vstopnice v Brežice, Metliko, Črnomelj in Trebnje, od koder so razne organizacije poskrbele za posebne prevoze, pričakuje okrog 2500 poslušalcev. Vstopnice (stojišča) bo mogoče kupiti tudi na ulicah, ki se zlivajo na novomeški Glavni trg. Za jutrišnji nastop, ki bo ob 20. uri, bo trg zaprt za ves promet od 18. do 23. ure. Več o nastopu in navodilih za parkiranje berite na srednji strani!

Končno most v Krškem!

Pretekli teden je bila dokončno rešena vsa za deva okoli gradnje novega mostu v Krškem. Pogodba z SGP PIONIR je podpisana, podjetju je predana vsa potrebna dokumentacija, določeni so nadzor, ni organi za strokovno-tehnični in ekonomski nadzor, PIONIRJU pa je bil nakazan tudi prvi predeljem v znesku 20 milijonov din. Pretekli teden so začeli pri gradbišču na Vidmu postavljati barake za vodstvo gradbišča, za shrambe in ostalo, te dni pa so se že na gradbišču pojavili prvi gradbeni stroji.

Književniki obiskali SUTJESKO

V soboto, 17. julija, so pionirje v taboru »Sutjeska« v Smihelu obiskali književniki France Bevk, Branka Jurca in Marička Znidaršič. Brali so jim svoje pesmi in prozo, France Bevk pa je vse pionirje obdaril s svojimi knjigami, ki so izšle pri različnih jugoslovanskih založbah.

V soboto in nedeljo so vse čete tabora obiskale Žužemberk. Na izletu so spoznali borbeno pot in akcije prvih štirih slovenskih brigad. O borbah okrog Žužemberka jim je na Cvibljju pripovedoval borec Gubčeve brigade Jože Hafner. Ogledali so si tudi razvaline žužemberškega gradu.

Tatjana in Božidar Jakac izven nevarnosti

V soboto ponoči se je na avtomobilski cesti pri Višnji gori zaletel v mercedes, ki ga je vozil Tatjana Jakac, žena našega znanega slikarja Božidarja Jakca, pravilno parkirala na desni strani ceste. Avstrijec Anton Slak. Pri silovitem trčenju so bili poškodovani: Božidar Jakac (zlom več reber in zlomljena desna noga v kolku), Tatjana Jakac (pretres možganov in zlom leve noge) ter Anton Slak (zlom desne roke in pretres možganov). Laže je bil poškodovan tudi sopotnik v Jakacem avtomobilu Franc Stele. Ponesrečence so odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Njihovo stanje ni kritično.

Ob nesreči, ki je prizadela vse slikarjeve prijatelje in znance, sočustvujemo s ponesrečenimi in jim želimo skorajšnje okrevanje!

Katherine Spaak na Otočcu

V nedeljo popoldne je prišla na Otočec skupina 70 filmskih delavcev rimske družbe Jolly-film iz Rima in Filmservisja iz Ljubljane. Tu bodo 10 dni snemali zgodovinski film »Mademoiselle de Maupin« s tematiko iz XVI. stoletja. Režiser je Mauro Bolognini, glavni ig-

BOŽIDAR JAKAC: SLOVENSKE PARTIZAN

Kali novih žetev

...Z vsako minuto sem bliže vam, z vsakim korakom, bratje, ki nosite v sebi kali novih žetev. — Vam, ki zlonosnih siren tuljenje vas ni spodilo v zaklonišča, vam, ki vas je življenje odmetavalo na smetišča, pa ste še tam bili — bogata setev. — Vam, ki na razmajanih tiri svojih src že tisoče let prevažate vagon gorja za vagonom, vam, ki so vas vpregli h kanonom in vam zaklenili blagajne duha. — Vam, ki so vam roparji ukradli ta vaš planet, potem ko ste na vseh štirih prepuščavili njegovo glino, precoprani njegove sokove v kruh in vino. — Z vsako minuto sem bliže vam, z vsakim korakom, ki sonce komaj kdaj obliže vam roko ko dober zvest pes. — Z dehtecih žetev vaših duš veje vame vonj po kruhu, ki ste ga vi posejali in ga bodo pekli vaši bratje v bodočih pečeh... — Na vseh poteh ste me klicali. — Na vseh poteh pesem klopotev, ki jih v vaših srcih ženo hrepenenja vetrovi...

MATEJ BOR: NOVEMBRSKA NOČ 1941

ZA 22. JULIJ, DAN VSTAJE, ISKRENO ČESTITAMO VSEM NEKDANJIM SLOVENSKEM PARTIZANOM, AKTIVISTOM IN VODITELJEM NAŠE REVOLUCIJE, HKRATI PA LEPO POZDRAVLJAMO VSE NAŠE NAROČNIKE, BRALCE IN SODELAVCE IN ŽELIMO VSEM PRIJETEN ODDIH OB SLOVENSKEM NARODNEM PRAZNIKU!

DOLENJSKI LIST

ralci pa Katherine Spaak, Thomas Milián in Robert Hossein.

Nosilka glavne vloge Katherine Spaak je prišla na Otočec že v soboto popoldne. To je njen prvi obisk v Jugoslaviji. Poleg filma se ukvarja tudi s snemanjem gramofonskih plošč. Besedilo in melodije za svoje plošče piše sama. Njen oče je znani filmski scenarist Pierre Spaak, stric Henry Spaak pa je belgijski zunanji minister. Katherine je vzhičena nad prirodnimi lepotami Dolenjske in prijaznostjo naših ljudi.

Močan potresni sunek

V soboto, 17. julija, je Novo mesto in okolice ob 9.41 dopoldne zazibal močan potresni sunek, ki je trajal približno dve sekundi, v pojmanju pa ga je bilo čutili še nekaj sekund. Tresle so se šipe, prav razločno pa so ljudje marsikje zaznali tudi nihanje steb in pohištva v sobah. Kakor smo medtem brali v dnevnem tisku, je bilo središče potresa v okolici znane prelomnice pri Litijh, kjer je dosegel potres 4. stopnjo, v Ljubljani pa so

ta potres v soboto dopoldne zautili kot potres 3. stopnje. — O kakšni škodi na Dolenjskem doslej nismo dobili poročil

Vreme

OD 21. VII. DO 1. VIII.
Okoli 22. in 23. julija po večini oblačno, deževno in hladno. Nato lepo vreme, le okoli 29. in 30. julija krajevne nevihte.

Dr. V. M.

(Nadaljevanje s 1. str.)
lahko primeri, da se bo precejšen del akumuliranih sredstev preli iz občine drugam. Gospodarstvo takšne občine bo s tem prikrajšano za demokratično odločitev, h kateri banki naj se priključi na osnovi poslovnosti, ali pa bo zmanjšan potencial banke, za katero bi se delovne organizacije odločile.

To omenjamo zato, ker vemo, da so bili ponekod preneseni občinski družbeni investicijski skladi v času, ko so obstajali okrajji, drugod spet pa so jih prenesli takoj po izidu novega zakona o bankah v naglici in po neizoblikovanih merilih. Odločitev delovnih organizacij za banko, v katero so na prej opisano načina morebiti že prenesena sredstva občinskih investicijskih skladov, torej ni bila demokratična, prav tako pa ni demokratična odločitev tiste občinske skupščine, ki je v opreki s težnjami delovnih organizacij in gospodarstva prenesla svoje družbene investicijske sklade na katerokoli

banko. Odborniki v zborih delovnih skupnosti občinskih skupščin bi morali prav v razpravah o tem, za katero banko naj se skupščina odloči, zastopati in terese svojih delovnih organizacij in gospodarstva. Občinske skupščine in delovne organizacije gospodarstva, ki jo sestavljajo Dolenjska, Spod. Posavje in Bela krajina, so torej pred zelo pomembno in hkrati odgovorno odločitvijo: ali bodo dejansko podprle težnje gospodarstva za ustanovitev področne komercialne banke, za katero so dani vsi pogoji, ali pa tega ne bodo storile!

Občine Novo mesto, Trebnje in Metlika so z vsemi delovnimi organizacijami neodvisno odločene za novo področno komercialno banko. Izmed ostalih občin naše regije: brežiške, črnomaljske, krške in sevnjske, se je do slej odločila le občina Krško. Ta je po predhodnem razgovoru z delovnimi organizacijami in po njihovi odločitvi za področno banko izstopila iz

KB Celje ter pristopila h KB Novo mesto, v katere kreditni sklad je s sklepom skupščine že prenesla svoj občinski investicijski sklad.

Tri občine: brežiška, črnomaljska in sevnjska še oklevajo, občina Črnomelj pa je po sklepu skupščine 27. aprila letos celo prenesla svoj občinski investicijski sklad h KB Ljubljana. Omenjene 3 občine se leta 1963 tako kot krška niso odcepile od KB Novo mesto zaradi ekonomskih vzrokov. Odcepitev je bila takrat posledica reorganizacije okrajev in raznih objub. V ozadju takšnih objub so se skrivale težnje likvidirati banko, ki je že takrat — leta 1963! — obstajala v okviru naše gospodarske regije. Kljub reorganizaciji okrajja smo že leta 1963 vztrajali pri tem, da teritorialne meje ne smejo biti merilo pri reorganizaciji bančne mreže, novi zakon o bankah pa to stališče še posebej poudarja!

Nova banka za gospodarsko regijo Dolenjske, Spod. Posavja in Bele krajine bo razpolagala s 5 milijardami 500 milijoni din na kreditnem skladu, če bodo vanj prenesena sredstva družbenih investicijskih skladov, ki so bila v tej regiji ustvarjena in tej regiji pripadajo. Nova banka bo imela tudi 9 milijard 600 milijonov din depozitov. Poslovala bo na področju, ki ustvarja 111 milijard 500 milijonov din bruto proizvoda in 40 milijard 300 milijonov din narodnega dohodka, njegovo gospodarstvo pa ustvarja vsako leto 8 milijard sredstev, sposobnih za razširjeno reprodukcijo!

Ko že govorimo o novi banki, smo primorani načeti vprašanje približno 630-mlijonskega okrajnega deleža v investicijskem skladu za občine Brežice, Črnomelj, Krško in Sevnica. Ob ukinitvi okrajja Ljubljana je bil ustrezni delež tega sklada prenesen nazaj na področja, kjer je bil ustvarjen. Ob sedanjih reorganizacijah bank bi morali spet zagotoviti prenos ustreznega deleža tega sklada v tiste nove banke, za katere se bodo demokratično opredelile de-

možne organizacije in družbeno-političnih skupnosti. Oba problema, ki smo ju omenili, sta v nasprotju z načelom deatizacije gospodarstva in kot si upa mo soditi izvršni svet SRS pač ne bi smel dopustiti, da ostaneta nerešena. Prizadete občine našega področja bi se morale za svoje pravice iz teh virov takoj in kar najodločnejše potegniti!

Iz povedanega je lahko razbrati, da je sklep upravne ga odbora KB Novo mesto

lovnih organizacij in družbeno-političnih skupnosti. Oba problema, ki smo ju omenili, sta v nasprotju z načelom deatizacije gospodarstva in kot si upa mo soditi izvršni svet SRS pač ne bi smel dopustiti, da ostaneta nerešena. Prizadete občine našega področja bi se morale za svoje pravice iz teh virov takoj in kar najodločnejše potegniti!

Iz povedanega je lahko razbrati, da je sklep upravne ga odbora KB Novo mesto

Znanost slavi nova zmagoslavja Vesoljski laboratorij »Mariner 4«, ki so ga izstrelili 28. novembra 1964. leta s Cape Kennedy, je prišel na cilj — do Marsa — in ga začel fotografirati. Vsega skupaj naj bi napravil kakih dvajset posnetkov ter jih pošle vsakega posebej in po sila zamotanem postopku posredoval na Zemljo. V »Delu« so objavili že prvi posnetek, ki so ga dobili preko ameriške časopisne agencije AP, in je precej medel. Dobili so tudi tretjega, ki pa je za laika še bolj medel, ameriški znanstveniki pa zatrjujejo, da je ta dosti boljši in da je videti gore in doline, da pa o kakšnih kanalih na Marsu ni nobenega sledu. Naslednje slike bodo objavili, kot so dejali, šele čez nekaj mesecev.

Vsekar je to izreden uspeh znanosti. »Mariner 4« je prepotoval čez 500 milijonov kilometrov, med potjo so mu še popravili smer leta in potlej še samo slikanje ter prenašanje posnetkov na Zemljo so stvari, ki si jih najdrzejši um pred desetimi, dvajsetimi leti ni upal niti zamisliti.

V Sovjetski zvezi pa so izstrelili v vesolje naravnost orjaško vesoljsko ladjo, ki tehta celih 12 ton in še 200 kilogramov povzru. Z drugo raketo so izstrelili kar pet satelitov hkrati, razen tega pa so poslali na potovanje v vesolje še avtomatično postajo »Zond 3«. Izstrelitev te postaje je bila spet nekaj posebnega. Najprej so z raketo poslali v vesolje velik »sputnik«. Z njeja pa so potem izstrelili novo raketo, ki je ponesla »Zond 3« na pot okrog Sonca. Torej kar cela serija vesoljskih poskusov v enem tednu. Vsak izmed njih je nov korak k osvajanju vesolja. Človeški um se vzpenja daleč s te naše stare Zemlje v vesoljsko prostranstvo...

Na tej ljubi Zemlji pa se ljudje pobijajo, ker mislijo eni drugače kot

drugi, ker bi eni radi živeli po svoje, drugi pa jih silijo, da bi živeli po njihovo. Dokazov za to, žal, ne manjka. Nekateri krogi v ZDA npr. so trdno prepričani v to, da jim je zgodovina določila posebno vlogo, da odrešijo svet. Pa ga »odrešujejo«. »New York Herald Tribune« sam je zapisal: »Zgodovina je Združenim državam Amerike prisodila težavno, pogosto kaj nehalno vlogo svetovnega policaja...«

In tako se vojna v Vietnamu čedalje bolj širi. Zdaj so poslale ZDA tja že 75 tisoč vojakov, Johnson je pretekli teden povedal, da jih bodo poslali še več in da se obetajo še hudi časi. Kolikor več ameriških vojakov bo v Vietnamu — odgovarja osvobodilna fronta Južnega Vietnama — toliko večji poraz bodo doživeli.

V Saigону so spet doživeli spremembo, le da je bila tokrat v ameriškem

veleposlanstvu. Generala Taylorja je zamenjal Cabot Lodge, ki je nekoč že bil veleposlanik v Saigonu. Ugibanj okrog te zamenjave je veliko, le v nečem so si vsi edini, da namreč vojne v Vietnamu zaradi te zamenjave ne bo konec. Sicer pa so tudi pretekli teden doživeli Američani kar boleče poraze. Oporišče An Bang je povsem uničeno, pri letalskem oporišču Bien Hoa pa se je vnela silovita bitka (kraj je komaj 20 kilometrov daleč od Saigona) in so izgube na obeh straneh kar hude.

V Dominikanski republikli se stvari tudi pretekli teden niso premaknile od tistega sporazuma glede predsednika in podpredsednikačasne vlade. Niso se še sporazumeli glede ostalih članov vlade, še manj glede tega, kdo naj in kdaj odda orožje. Ustavna Caamanova vlada pravi, naj bi orožje oddali potlej, ko bo dosežen sporazum in ko bo ustanovljenačasna vlada ter sprejetačasna ustava, oddali pa naj bi gačasna vlada. Vojaška junta generala Imberta pa zahteva, naj Caamanove čete oddajo orožje, vojake, ki so sodelovali s Caamano, je treba zapreti ali pa izgnati. Hkrati pa je spet slišati vesti, da Imbertove sile stiskajo obroček okrog ustavnih sil. Caamano se je pritožil celo varnostnemu svetu, ker ameriške čete in čete Organizacije ameriških držav tesno sodelujejo z vojaško justo ter še zdaleč niso nevtralne, kar vneto zatrjujejo. Tako je do pomiritve še zelo daleč.

Vrh vsega poslušamo še poročila o množičnih pobojih v Santo Domingu.

Sicer pa se take reči ne dogajajo samo v Vietnamu in v Dominikanski republikli...

Nad nami letajo roji satelitov. Clovek sega po planetih...

Uh, kako je clovek boreh! Pa vendar: kako velik je. Da si le ne bi pripravil veličastne smrti!

VELIK PA VENDAR TAKO MAJHEN

In tako se vojna v Vietnamu čedalje bolj širi. Zdaj so poslale ZDA tja že 75 tisoč vojakov, Johnson je pretekli teden povedal, da jih bodo poslali še več in da se obetajo še hudi časi. Kolikor več ameriških vojakov bo v Vietnamu — odgovarja osvobodilna fronta Južnega Vietnama — toliko večji poraz bodo doživeli.

V Saigону so spet doživeli spremembo, le da je bila tokrat v ameriškem

veleposlanstvu. Generala Taylorja je zamenjal Cabot Lodge, ki je nekoč že bil veleposlanik v Saigonu. Ugibanj okrog te zamenjave je veliko, le v nečem so si vsi edini, da namreč vojne v Vietnamu zaradi te zamenjave ne bo konec. Sicer pa so tudi pretekli teden doživeli Američani kar boleče poraze. Oporišče An Bang je povsem uničeno, pri letalskem oporišču Bien Hoa pa se je vnela silovita bitka (kraj je komaj 20 kilometrov daleč od Saigona) in so izgube na obeh straneh kar hude.

V Dominikanski republikli se stvari tudi pretekli teden niso premaknile od tistega sporazuma glede predsednika in podpredsednikačasne vlade. Niso se še sporazumeli glede ostalih članov vlade, še manj glede tega, kdo naj in kdaj odda orožje. Ustavna Caamanova vlada pravi, naj bi orožje oddali potlej, ko bo dosežen sporazum in ko bo ustanovljenačasna vlada ter sprejetačasna ustava, oddali pa naj bi gačasna vlada. Vojaška junta generala Imberta pa zahteva, naj Caamanove čete oddajo orožje, vojake, ki so sodelovali s Caamano, je treba zapreti ali pa izgnati. Hkrati pa je spet slišati vesti, da Imbertove sile stiskajo obroček okrog ustavnih sil. Caamano se je pritožil celo varnostnemu svetu, ker ameriške čete in čete Organizacije ameriških držav tesno sodelujejo z vojaško justo ter še zdaleč niso nevtralne, kar vneto zatrjujejo. Tako je do pomiritve še zelo daleč.

Vrh vsega poslušamo še poročila o množičnih pobojih v Santo Domingu.

Sicer pa se take reči ne dogajajo samo v Vietnamu in v Dominikanski republikli...

Nad nami letajo roji satelitov. Clovek sega po planetih...

Uh, kako je clovek boreh! Pa vendar: kako velik je. Da si le ne bi pripravil veličastne smrti!

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ **HARRIMAN V MOSKVI.** V Moskvu je prispel na zasebni obisk nekdanji ameriški veleposlanik v Moskvu Averell Harriman in se je enkrat že sestel s sovjetskim premierom Kossiginom. Veliko ugibajo po svetu, o čem se je prišel pogovarjati v Moskvu. V Bell hiši so povedali, da je šel samo popravljat anapačna stališča. Torej si od tega obiska kaj pridra ni moč obetati, kajti dokler padajo ameriške bombe na DR Vietnam, se Moskva ne more pogovarjati o perečih svetovnih problemih, kakor je zapisal uvodničar v »Delu«.

■ **KRIZA V GRČIJI.** Politične razmere v Grčiji so se pretekli teden močno zaostriale. Premier Papandreu je odstopil, novo vlado je sestavil Novas, v Atenah pa so dan za danem velike demonstracije, v katerih zahtevajo, naj Novas odstopi. V histvu gre za to, kdo bo imel glavno besedo v vojski. Papandreu in njegova stranka sta zahtevala, da mora vojni minister Ga-fualias odstopiti, ker je podpisal desničarske elemente v vojski, kralj tega ni pustil pa je moral odstopiti Papandreu. Novi premier pa nima večine v stranki in je veliko vprašanje, če bo parlament potrdil novo vlado.

■ **PREDOR POD MONT BLANCOM.** ODPRT. Pretekli teden so slovesno odprli predor pod najvišjo goro Evrope. Predor je dolg čez 11 kilometrov in je najdaljši cestni predor na svetu. Ob tej priložnosti sta se pod Mont Blancom sestala predsednika Italije Saragat in Francije de Gaulle ter uporabila to priložnost za pogovore o evropski gospodarski skupnosti, ki je začela v krizo enotnih cen kmetijskih pridelkov, za katere se niso mogli sporazumeti in je Francija odpovedala nadaljnje sodelovanje, iz EGS pa le ni izstopila.

■ **KONGRES KP ROMUNIJE.** V Bukarešti se je začel kongres romunske delavske partije, ki je takoj na začetku zasedanja sklenila, da se romunska delavska partija preimenuje v komunistično partijo Romunije. Romunsko delavsko partijo so ustanovili takoj po osvoboditvi dežele z združitvijo komunistične partije, socialistične stranke in socialdemokratske stranke. Kongresa se udeležujejo tudi delegacije delavskih partij iz 56 dežel, delegacijo Zveze komunistov Jugoslavije vodi tovariš Edvard Kardelj.

■ **SPORAZUM O SAHARSKEM PETROLEJU.** Po dolgotrajnih pogajanjih so pretekli teden podpisali v Parizu sporazum med Francijo in Alžirijo o izkoriščanju sahareškega petroleja. Sporazum obsega kar 300 strani besedila in je po njem postala Alžirija enakovreden partner pri izkoriščanju petrolejskih vrelcev.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● **RISTO DZUNOV O OSEBNIH DOHODKIH OB REFORMI.** Zvezni sekretar za delo se je te dni pogovarjal z nekaterimi beograjskimi novinarji o tem, kaj bo z zaslužki po gospodarski reformi. Seveda tudi on ni mogel predpisati recepta, ki bi veljal za vse in vsakogar. Kdor bi pa že rad dobil recept, mu lahko postržemo z enim samim: za dobro delo — dobro plačilo. Sem pa sodi tudi tisti: kdor ne dela, naj ne je.

V zvezni upravi so izračunali, da se bodo življenjski stroški po uvedbi gospodarske reforme povečali za okrog 20 odstotkov in za toliko bi se torej smeli povečati tudi osebni dohodki v gospodarskih organizacijah. Seveda je to le splošen okvir, v katerem naj bi se gibali osebni dohodki, kajti neki kolektiv bo imel za to denar, drugi pa ne. Kaj bo s tistimi, ki ne bodo imeli denarja? Ze zdaj (in ne šele takrat, ko bo tekla voda že v grlo) je treba dobro premisliti, katera proizvodnja je rentabilna in katera ni, kaj bodo še proizvajali, ker ima bodočnost, in kaj je treba opustiti, kje so še zastoji v proizvodnem procesu, na katerem delovnem mestu se najbolj zatika in je proizvodnja na njem predraga, ali sploh vemo, koliko stane ena ura proizvodnje na delovnem mestu in tako naprej. Razen tega so še druge skupine vprašanj, od tistih, kje in kašne surovine dobivamo, s kom kooperiramo, kako in kom prodajamo, se ne bi morda splačalo s kom drugim v sodelovanju še povečati proizvodnjo itd. in tako naprej.

Vse to pa je treba vedeti, šele potlej se je mogoče tudi pametno odločiti. Kjer pa tega nimamo, vidijo le eno samo rešitev: če nam taka računica ne kaže, bomo pa z drugačno »prišli skozi«, se pravi: podražili. Z novimi gospodarskimi reformami pa bo to možno zmeraj manj, nekaj zaradi konkurence, nekaj pa tudi zaradi tega, ker bo uvoz postavljen bolj na ekonomska načela. Vključevanje v mednarodno delitev dela namreč ni zgolj enostransko. Ne gre samo za to, da bi mi z našimi proizvodi nastopali na svetovnem trgu, ampak je stvar tudi obratni, da bo

namreč svetovni trg vplival tudi na razmere na doslej zaprtem domačem trgu.

Na kratko povedano, postajajo osebni dohodki sestavni del gospodarjenja. Odslej bodo namreč tudi računali v podjetjih dosti jasnejši, saj ne bo več prispevka iz dohodka in bo torej dinar v materialnih stroških prav toliko vreden kot tisti iz osebnih dohodkov.

Potlej je še nekaj vprašanj: kako bo z zaslužki v upravi, prosveti, kako bo z družinami, ki imajo veliko otrok, kako s pokojninami. Zvezni sekretar za delo je dejal, da bodo otroške dodatke povečali in da številne družine ne bodo premočno prizadete. Za upokojevence je predvideno, da se bodo njihove pokojnine dvigale skladno z

Kako naj bi ohranili realne zasluge

rastjo življenjskih stroškov. O tem bodo sprejemale posebne odloke republiške skupščine socialnega zavarovanja. V dejavnostih izven gospodarstva pa bo treba najprej pregledati, kako je s »produktivnostjo dela«, se pravi, da je treba tudi tu dohodke vezati na to, kaj storiš.

● **CENTRALNI SVET SINDIKATOV O GOSPODARSKI REFORMI.** Na nedavni seji predsedstva centralnega sveta sindikatov Jugoslavije so razpravljali o predvidenih ukrepih za izpopolnitev našega gospodarstva. Sodijo, da bo z njimi vzpostavljen ugodnejši odnos med panogami, ustvarjeni pogoji, da bodo naša podjetja prek enotnega obračunskega tečaja dinarja lahko pomerila svoje sile in znanje tudi s podjetji izven naših meja. Pravijo pa, da iz teh ukrepov ni dovolj

S svojim telesom . . .

Vojak Rdeče armade Aleksander Matrosov, ki je s svojim telesom zaprl lino bunkerja, da bi tako preprečil streljanje nemškemu mitraljezu ter omogočil napredovanje svoje čete, je za to junško dejanje dobil posmrtno red heroja Sovjetske zveze.

Pogum človeka, ki se zavestno žrtvuje, da bi omogočil uspeh svojim tovarišem in jih obvaroval pred smrtjo in ranami, vedno zasluži občudovanje vseh. V Sovjetski zvezi so dva taka junaka zasluženo odlikovali z najvišjim odlikovanjem in na dolgo in široko pisali o njima, posneli so celo film o Aleksandru Matrosovu. Toda malo kdo ve, da smo imeli tudi pri nas takega Matrosova, ki je šel v grob z Redom partizanske zvezde III. stopnje, ki pa ga je dobil za svojega junakstva že zdavnaj prej.

Ta junak je bil Jože Može iz Kamenc pri Novem mestu. Rodil se je leta 1920 v revni kmečki družini in podobno kot mnogi drugi je zelo zgodaj občutil na svoji koži »dobroto« kapitalističnega družbenega reda. Šest let je hodil v osnovno šolo, potem pa se je doma ukvarjal z obdelovanjem zemlje. Hodil je na dneve k bogatejšim kmetom, delal v gozdu in si iskal priložnostnega zaslužka.

Leta 1941 se je vključil v osvobodilno gibanje. Spomladi 1942 pa je tudi sam postal partizan. Ob ustanovitvi Gubčeve brigade je bil borec, nato pa se je v bojih in učenju vzpenjal vedno više. Desetar, vodnik, namestnik četnega komandirja, četni komandir, namestnik bataljonskega komandanta. Njegovi soborci se ga spominjajo kot izredno pogumnega fanta, ki je že leta 1942 s svojim mitraljezom delal čudeže. Leta 1944 je doživel za partizana kaj ne navadno nesrečo. Neke noči je med pohodom v koloni zaspal, zvil s poti in padel precej visoko čez neke skale. Zlomil si je desno ključnico, ki se mu je nepravilno zarsala. Od takrat dalje ni mogel uporabljati puške, še pištolo komaj. Hodil je v napade z bombami v eni in pištolo v drugi roki in če je hotel streljati, se je moral nagniti daleč nazaj, ker ni mogel dvigniti roke v ramenu.

Decembra 1944 je prišel v juriški bataljon 15. divizije za komandanta, ko pa sem se vrnil z bolezenskega dopusta, je postal moj namestnik. Tisti znameniti letak v velikosti četrтинke pole je natisnila naša tehnika v Novem mestu v veliki nakladi. Z njim smo zasuli šentjernejske kraje. Poslali smo ga tudi v Kostanjevico in druge kraje. Vendar se nam ni ohranil niti en sam izvod. Tudi univerzitetna knjižnica, ki je zbirala letake, ga nima v svoji zbirki. Za zgodovino našega osvobodilnega boja pa je tolikega pomena, da se obračam na bralce Dolenjskega lista z vprašanjem, ali ga morda še kdo hrani, da ga odstopi, proda ali dovolji vsaj prepisati. Hvaležen bi bil tudi za podatek, kdaj je bil letak razširjen in kaj ljudje še pomnijo o njegovih uspehih.

da ima samo šest razredov osnovne šole.

Ko se spominjam Možeta zdaj po vojni, si velikokrat mislim, kakšne junake smo imeli med nami in kako veliko priznanje bi zaslužil vsak izmed njih, Može pa počiva na skromnem bolniškem pokopališču v Jelendolu, čeprav ni umrlj v bolnici. Vsakokrat, kadar me pot zanese mimo, obiščem njegov grob.

Najbolj se spominjam dveh borb, kjer se je izkazal, poleg zadnje, ko je napravil svoj nesmrtni podvig.

Prva je bila nad Vinkovim vrhom nad Krko. Dve naši četi sta napadli Vinkov vrh, kjer je bila vlasovska postojanka, eno pa sem pod Možetovim poveljstvom poslal blokiral Dvor. Toda Može je povelje prekršil in ni samo blokiral postojanke, ampak je iz nje pregnal močnejšega sovražnika, obenem pa ujel sovražnega kurirja na motornem kolesu z važnimi dokumenti.

Drugič je Može omogočil našo zmago na strmih hribu blizu vasice Rdeči kamen. Tam se je ugnježila močna enota Nemcev, domobrancev in vlasovcev. Brigade so jih skušale najprej pregnati, za njimi tudi mi, pa nam ni uspelo. Zato smo se poslužili zvižace. Na čelu kakih dvajsetih, v nemške uniforme oblečenih in nemško govorečih borcev je bil Može. Neopazno so se približali sovražnim položajem, potem pa uda-

riili po njih z bombami in brozostrelkami. Napadli smo še mi, sovražnik je začel bežati. Tedaj je Može zgrabil zaplenjeno strojnico in z njo prizadel bežečim hude izgube. Zadnje tedne pred koncem vojne nas je sovražnik stisnil v Kočevski Rog. Tudi po desetkrat na dan smo juršali, pobili nič koliko raznovrstne svojati, pa še vedno nismo imeli miru. Kot samostojni enoti nam je štab divizije ukazal, naj po svoji uvidevnosti priskočimo na pomoč zdaj tej, zdaj oni brigadi.

Tistega dne, ko je padel Može, smo se prav tako bojevali ves dan. Proti večeru smo odšli na pomoč Gubčevi brigadi, proti kateri je sovražnik nenadoma od vseh strani udaril z veliko silo. Gubčevci so se začeli umikati, mi pa smo prek njihovih položajev udarili na sovražnika. Nismo vedeli, da so napravili v zadnjih dveh dneh na tistem grebenu vrsto bunkerjev. Ti so bili dobro zamaskirani in jih je bilo težko opaziti. Povrh nas je motilo še sonce, ki nam je med zabodom svetilo v oči. Kljub temu smo napredovali še kar hitro in kmalu zasedli nekakšne strelske jarke. Zapodili smo se za sovražnikom proti Rdečemu kamnu, tedaj pa smo se znašli pred novimi bunkerji.

Ti so bili večje postavitveni v dveh vrstah in so iz njih obvladali vsako ped zemlji-

šča. Spustili so nas blizu drugi vrsti, prva vrsta pa je ta čas molčala. Šele tedaj so užgali po nas od spredaj, od zadaj pa so z rafali zaprli pot za umik. Tako smo padli v past, imeli smo nekaj ranjenih in dva mrtva. Mine in granate so deževale na nas. Kdorkoli je dvignil glavo, ga je pokosilo. Ze sem odvil pokrovec moje težke protitankovske mine, ki sem jo nosil od leta 1942, da bi jo vrgel na bunker s strojnico, ki nam je zapirala pot. . .

Tedaj sem zagledal Možeta. Šel je naravnost proti bunkerju, z odprto bombo v roki. Zavpil sem mu, naj se vrže na tla, pa me ni poslušal. Najbrž je hotel izkoristiti trenutek, ko bo sovražnik strojnico čar menjal trak z naboji. Toda pot je bila predolga. Prišel je prepozno. Ko je prehodil že tri četrtime razdalje, je spet zadržala strojnica iz line. Jože se je zamajal, vendar ni padel. Vrgel je bombo, toda preblizu. Padla je pred bunker, eksplozirala, škoda pa ni napravila.

Zdaj je Jože šel zravnano dalje proti bunkerju. Nekajkrat se je opotekel in klecnil, ko so ga zadevale nove svinčenke. Toda ostal je na nogah, kot bi bil nesmrten in neranljiv, ko bi bil iz jekla, ne pa iz kosti in mesa. Tako je vrisel do bunkerja, čeprav večkrat smrtno zadet, kot smo pozneje ugotovili. Privlekel se je do line, iz katere je zijala cev sovražne strojnice. Zgrabil je za cev in prav do nas je priplaval vonj po ožganem mesu. Cev je bila namreč od streljanja razbejena in ko jo je prijel z golo roko, mu je ožgala kožo in meso.

Najbrž je hotel mitraljezcu izrgati orožje iz rok, toda za to ni imel več moči zaradi ran ali stare poškodbe v ramenu. Ko je spoznal, da tega ne zmore, se je pred našimi očmi vrgel z vsem telesom na mitraljez in tako zamašil smrtonosno žrelo, ki je kosilo po naših vrstah.

Skočili smo na noge in zasuli bunker z bombami ter se prebili preko sovražne obrambne črte. Prišli smo ji za hrbet in obračunali tudi z drugimi bunkerji.

Možetovega junakstva pa vse življenje ne bom pozabil.

RUDI PUSENJAK-URAGAN

Vabilo k svečanemu odkritju spominskega obeležja v Šentjoštu

Združenje borcev NOV občine Novo mesto vabi prebivalce Novega mesta in okolice, da z množičnim obiskom počastijo spomin žrtev, padlih za svobodo v Šentjoštu. Proslava bo v četrtek, 22. julija, ob 10. uri v Šentjoštu nad Stopičami.

V Šentjošt bodo vozili avtobusi po temle razporedu:

ODHOD iz Novega mesta: ob 8.30 in 9. uri za prebivalstvo, ob 9.30 za godbo in pevce. Zbirališče in odhod: izpred hotela Metropol. POVRATEK: iz Šentjošta: ob 12.30 in ob 13. uri za prebivalstvo, ob 13.30 za godbo in pevce. — Zbirališče in odhod s parkirnega prostora za avtobuse.

PREVOZ JE BREZPLAČEN!

Drugi udeleženci slavlja v Šentjoštu naj upoštevajo naslednje opozorilo: promet z motornimi vozili bo enosmeren in časovno omejen: od 8. do 12. ure v smeri: Crmošnjice—Šentjošt ter od 12.30 do 14. ure v smeri: Šentjošt—Crmošnjice.

Izven navedenega časa bo možen promet v obe smeri, vendar priporočamo voznikom skrajno previdno vožnjo, ker je cesta slaba, ozka in ne pregledna. — Možen je tudi obvoz: Šentjošt—Gaberje—Vel. Brusnice—Otočec — avtomobilska cesta.

ZDRUŽENJE BORCEV NOV OBČINE NOVO MESTO

PRED PROSLAVO NA FARI

„VAS JE BILO KAJ STRAH?“

Tik nad Kolpo stoji na strmi skali kostelski grad. Prvzaprav so ostale te še divje poraščene razvaline nekdanjega gradu, ki mu stoletja, pa tudi zadnja vojna, niso prizanesla. Okrog tega simbola nekdanje fevdalne moči je stkanih precej pripovedi tudi iz minule vojne.

Jože Klarič iz Novih sel pri Banja loki se spominja enega takih dogodkov. Spomladi 1942. leta so bili Kolpska dolina, Nova sela, Banja loka in okoliški kraji nekaj časa osvobojeni, domači aktivisti pa so dobro vedeli, da bo okupator kmalu spet pridrvel nazaj in krvavo maščeval čas, ko so ga partizani pregnali od tam. Na to so se terenski delavci in vsi prebivalci dobro pripravili, da bi se pravočasno umaknili v gozdove.

Nekaj metrov pod vrhom grajskih razvalin nad Kolpo je jama, Lisičja jama, je pripovedoval tov. Klarič. Tam smo se nekega dne zbrali sekretar SKOJ za rajon Banja loka Beljan, šolski upravitelj v Kostelu Porenta, moj brat Ivan in jaz in se pogovarjali, kako bomo delali potem, ko se bodo Italijani vrnili v postojanko v Banja loki, da bi okupator zakrivil čim manj hudodelstev nad ljudmi. Kasneje so nas ljudje v Kostelu spraševali, če nas je bilo kaj strah Italijanov, ki so bili prav takrat na vrhu gradu s psom! Ko so Italijani v Banja loki postojanko, so jih partizani ob pomoči hrvaških enot napadli in pregnali na Brod. So-

vražnik se je kmalu spet vrnil in v maščevanju hotel postreliti precej ljudi. Ze so jih imeli postavljene ob pokopališčem zidu, ko je v bližini zadržala partizanska strojnica in čeprav strelji niso bili namenjeni njim, so Italijani prestali precej strahu. Tako so bili talci rešeni. . .

Med pripovedjo me je tovariš Klarič popeljal do hiše Marije Obranovič. Tu sem zvedel, da je bila med vojno sekretarka OF v vasi in članica rajona Banja loka. Zdj živi v veliki hiši sama. Bolna je, dobiva pa pokojnino, s katero se nekako prebija skozi življenje.

Naši ljudje tu ob Kolpi, je nadaljeval tov. Klarič, niso poznali izdajstva. Izšli so iz skromnih razmer in zato so takoj spoznali, da je njihov prostor na strani potepane domovine. Z vsem srcem so ji sledili v dneh boja, toda danes so ti kraji pozabljeni. Mladi odhajajo v svet in le redko se vračajo. Ostajajo samo stari, ki so zakoreninjeni v teh hribovitih, pustih, pa vendar lepih krajih. Čaka jo, kdaj bo tod stekla tolikokrat obljubljena cesta tja proti morju, proti Reki. . .

F. GRIVEG

Kdo ima še letak iz l. 1941?

Svojo prvo veliko zmago zoper Italijane smo dosegli v šentjernejskih krajih v pozni jeseni 1941, ko smo jim preprečili namene, da izsekajo v Gorjancih ves les do debeline 10 cm. Tedaj smo izdali letak, ki je svaril, naj ljudje ne puste opustošiti svoje dežele. Če bo tujec iztrebil gozdove, je pisal letak, se bo naša dežela spremenila v nerodoviten kamnit Kras, kot so ga že pred stoletji zagrešili Italijani v naših in hrvaških primorskih krajih. Ljudje so nevarnost, ki jim jo je opisoval letak, dobro razumeli. Pogumno so šli v boj proti vsem brezvestnim špekulantom, kot je bil Frančič z Brezovice, ki so iz narodne nesreče hoteli bogateti. Napadali so tudi voznike. Na poti v Novo mesto so ustavljali z lesom naložene vozove in sani, jih prevračali in pošiljali nazaj z groznjo voznikom, da jim bodo postrelili konje, če jih dobe še drugič na cesti. Brusniški orožniki so šli v patrolje v Struške gozdove. Ko je prvi voznik prestrašen pribežal s poti domov, se je promet z lesom za Italijane na mah ustavil. Delavci so zapuščali gozdove, lesni trgovci in manipulantji se potuhnil.

Neki italijanski poročnik se je v Drči v zadregi ljudem opravičeval, da primorskih dežel niso opustošili Italijani, ampak Benečani, kakor da je to druga malha. Pogum je upadel tudi Italijanom; gozdove smo rešili.

Tisti znameniti letak v velikosti četrтинke pole je natisnila naša tehnika v Novem mestu v veliki nakladi. Z njim smo zasuli šentjernejske kraje. Poslali smo ga tudi v Kostanjevico in druge kraje. Vendar se nam ni ohranil niti en sam izvod. Tudi univerzitetna knjižnica, ki je zbirala letake, ga nima v svoji zbirki. Za zgodovino našega osvobodilnega boja pa je tolikega pomena, da se obračam na bralce Dolenjskega lista z vprašanjem, ali ga morda še kdo hrani, da ga odstopi, proda ali dovolji vsaj prepisati. Hvaležen bi bil tudi za podatek, kdaj je bil letak razširjen in kaj ljudje še pomnijo o njegovih uspehih.

IVO PIRKOVIC
Ljubljana, Kocenova 7

Pod vrbami žalujkami stoji spomenik

29. julija 1941 je logar Tone Geč slišal salvo, ki je pokosila prvih deset žrtev Spodnjega Posavja — Na tistem mestu rasteta dve vrbi žalujki, pod njima je spomenik

Da ne bi pozabili tistih, ki so v naših krajih prvi žrtvovali svoja življenja za svobodo, smo se pred dnevom vstaje oglasili pri logarju Toneu Geču, da bi povedal, kaj se je tistega dne, 29. julija 1941, zgodilo: — Ob prvem jutranjem svitu sem slišal strele v gozdu Dobrava, ki je spadal v moj okoliš. Takoj sem se odpeljal tja. Srečal sem Nemce in jih vprašal, kdo je streljal in zakaj, pa so me zavrnil, da mi to nič mar in da so imeli v gozdu nočne vaje. Tega nisem verjel, zato sem se skrtil in počakal, da so odšli. Po dolgo-

trajnem iskanju sem našel s suho praprotojo in vejami skrbno zakrito sveže prekopano zemljo. Ko pa sem se 30. julija službeno mudil v Brežicah, sem opazil lepake, na katerih je pisalo, da so bili zaradi komunističnega rovarjenja ustreljeni »banditi iz Krškega«. Tedaj sem bil prepričan, da sem odkril njihov grob, zlasti še, ker se je kasneje širil tam okoli neznošen smrad. — Kdo je zasadil vrbe žalujke? — Da bi po vojni lahko obvestil svojce, sem na vseh štirih straneh prekopane terena najprej posadil

po eno jelko. Prav tedaj je bil čas vegetacije, zato so se jelke posušile. Spomladi 1942 sem tam zasadil dve vrbi žalujki, ki še danes stojita. — Ali si komu zaupal, da si našel grob? — Ker nisem vedel, če bom sam preživel vojno, sem povedal, kar sem slišal in dognal, svojima poklicnima tovarišema Jožetu Krošlju in Robertu Sejhauerju. Takoj po osvoboditvi pa sem zadevo pisмено javil takratnemu okraju Brežice.

— Kdo se je zavzel za postavitve spomenika in kdo zanj skrbi? — Zveza borcev v Brežicah je oskrbela spomenik pod vrbama, okolico pa ureja Gozdno gospodarstvo Brežice oziroma logar v Dobravi. DAMIJAN VAHEN

Kočevska v boju za svobodo

8

To je bil težak udarec za narodnosvobodilno gibanje na Kočevskem. S tem dnem so prenehali delovati za NOB Jože Šeško kot prvi organizator naprednega delavskega gibanja na Kočevskem in njegovi sodelavci Ludvik Tomšič, Drago Gorjan ter Tone Marinč, ki so dali vse za razvoj ljudske revolucije na Kočevskem in tudi svoje življenje.

Boj za osvoboditev pa kljub temu težkemu udarcu ni prenehal. Borci Kočevskega bataljona so šli po končani italijanski ofenzivi na Stružnico takoj v protiofenzivo in v noči od zadnjega aprila na 1. maj 1942 leta

PIŠE PETER ŠOBAR

osvobodili Brod na Kolpi. Do sredi maja 1942 je bila vsa Kočevska, razen mesta Kočevja in Stare cerkve, osvobodena. Italijani so ostali samo še ob cesti in železniški progi Kočevje—Grosuplje, kjer so jih napadali borci Notranjskega in Zapadno dolenskega oddelka, ki sta bila tedaj že ustanovljena.

Borci Kočevskega bataljona so osvobodili ves jugovzhodni del Kočevske s tem, da so 5. maja 1942 leta napadli in pobili Italijane, ki so se iz Spodnjega loga vozili na vozu v Kočevje, ter 10. maja 1942 pregnali Italijane še iz Kočevske Reke, ki so pred partizani skrivaj zbežali čez gozdove Stojne v Kočevje. Partizani so napadali Italijane v Kočevju, Starem trgu ob Kolpi kot v

Osilnici. Na vsem Kočevskem ter v dolini Kolpe in Cabranke se je razvil splošen ljudski upor.

Borci Zapadno dolenskega oddelka so se borili z Italijani na črti Zeljne, Klinja vas, Gorenje in ob železniški progi od Kočevja do Grosuplje.

Bataljon Notranjskega oddelka, katerega operativno območje je bila dolina Ribnice in Velikih Lašč, pa se je bojeval z Italijani na črti Dolnja vas, Sodražica, Velike Lašče in Turjak.

Tako so bili Italijani uklejnjeni v močno utrjene postojanke Kočevje, Ribnica in Velike Lašče pred silami partizanskih enot. Železniška proga Kočevje—Grosuplje, ob kateri je bilo polno bunkerjev, je večkrat zletela v zrak, ker so jo partizani minirali. Vožnja z vlakom je bila tedaj zelo nevarna, saj ni bil noben kilometer proge varen pred partizanskimi napadi od Kočevja do Grosuplje.

Italijanski fašisti so živeli po postojankah v velikem strahu, pa naj bo to ob cesti ali železniški progi od Kočevja do Ljubljane, kjer so se tresli pred silo splošnega ljudskega upora ves mesec maj, junij in julij 1942.

Ljudje po Kočevski in v dolini Kolpe in Cabranke so bili navdušeni nad prvo svobodo, ki je zasijala po Kočevski in so s partizani ves čas tesno sodelovali. Vasi so bile svobodne od Kočevja do Kolpe, po Rogu in Snežniku. Ljudje so se zbirali na mitingih in volili prve narodnosvobodilne odbore. Povsod je vladalo vese-

lje nad doseženimi uspehi partizanskih enot, ki so zavračale Italijane, če so se prikazali iz svojih dobro utrjenih postojank.

Nesteto ljudi iz Kočevja, Salke vasi, Dolge vasi, Livolada, Klinje vasi, Zeljn, Mahovnika, Gorenja in Stare cerkve se je umaknilo s vsem svojim premoženjem, kolikor so ga mogli vzeti s seboj, na osvobodeno ozemlje Roga. Naselili so se v Mali gori, na Grintovcu, Starem in Novem Bregu, v Trnovcu in drugih vaseh, kjer so začeli skupno obdelovati polja, sušili seno in opravljali vsa ostala dela.

Skoro vse družine iz območja Črnega potoka in Mozlja so se izselile v gozdove Ferdrenka nad dolino Kolpe, po katerih so organizirali civilna taborišča, kjer so živeli tako kakor partizani. Po taboriščih so izvolili svoje odbore, ki so urejali vse tekoče zadeve.

Svobodno življenje je vilo vsem prebivalcem Kočevske še večji pogum za borbo proti okupatorjem. Partizanske enote so naraščale po številu borcev, organizirani so bili tudi delavski bataljoni in zaledne enote, ki so skrbele za prehrano in prekrbo borcev na položajih. Življenje in boj sta zahtevala vseh vrst in oblik dela, ki je postajalo vedno bolj pestro in slikovito.

Kočevska v plamenih

V prvem delu velike roške ofenzive, ki so jo Italijani začeli proti osvobojenemu ozemlju sredi julija 1942, so prečesali ozemlje jugozahod-

no od Kočevja. V dolini Drage, Cabranke in Koipe so Italijani popolnoma požgali 24 vasi, deloma pa 4. Na jugozahodnem delu Kočevske so popolnoma požgali 8 vasi, deloma pa deset.

Takole so se šopirili na naših tleh italijanski okupatorji: tule, v vasi Rampoha pri Starih žagah, so se dali tudi fotografirati, da bi njihov pohod ostal zabeležen... Pa so jih dobili od partizanov in vsega našega ljudstva po hrbtih, da jih je minilo segati po tuji zemlji! Zato tako ljubosumno varujemo v boju skovano bratstvo naših narodov: kot puncica v očesu nam je ljuba svoboda in ob naših praznikih se znova spominjamo vsega prestanega gorja, da bi nikoli ne pozabili, kako dragoceno je vse, kar smo si priborili! (Fotografija: iz arhiva Muzeja revolucije v Ljubljani)

Na vseh omenjenih območjih so streljali talce, največ pa v dolini Drage in Cabranke. V Papežih so na šolo pribli na križ tri ulete partizane. Ljudi, ki so jih zajeli po

je fašistična zver puščala ob svoji poti.

V drugem delu ofenzive so Italijani zajeli severovzhodno stran Kočevske z Rogom vred. Partizani in vse civilno prebivalstvo so se umaknili iz roških vasi pred Italijani na razne načine in v razne smeri. Okupatorski vojaki so navalili z vso vojaško tehniko, prečesali so vse gozdove na Rogu in popolnoma požgali 66 vasi, deloma pa 16.

V Starem logu so v treh dneh pobili 78 mož in fantov, ki so jih zajeli okrog Starega loga in po Rogu. Talce so streljali tudi v Kočevju in po drugih krajih. Koliko ljudi je padlo v tej ofenzivi, je težko reči, ker vsi podatki od padlih še niso zbrani.

Okupatorski vojaki so v tej ofenzivi Kočevsko strahovito opustošili. Povsod so puščali za seboj ruševine, grobove in požgane domove. Ljudje, kolikor jih je še ostalo živih, so bili v času po ofenzivi oblečeni v črno, saj skoraj ni bilo družine, ki ne bi imela padlih svojcev.

Po ofenzivi so Italijani spet vzpostavili svoje postojanke po vsej Kočevski in to zelo na gostu. V letih 1942—1943 je bilo na Kočevskem skoro dvakrat več okupatorskih vojakov kot pa vseh ostalih prebivalcev.

To ni uplašilo ljudi, da ne bi še naprej sodelovali s partizanskim gibanjem in OF. Bela garda se na Kočevskem sploh ni mogla organizirati, ker so domala vsi prebivalci podpirali OF in po svojih najboljših močeh pomagali partizanom.

V jeseni 1942 je po končani italijanski ofenzivi okrožni odbor OF Kočevje, ki je deloval pri Lapinjah, povezal vse rajonske odbore OF v

enotno delo in akcije so se spet nadaljevale. Prebivalci so samy pomagali loviti izdajalce in sodelavce okupatorjev, ki so se pojavili na Kočevskem. V zimi 1942/43 je bilo brez števila primerov, da so ljudje v dolini Kolpe in po Kočevskem komaj dober kilometer od sovražnih postojank prirejali mitinge in zborovanja, na katera so prihajali okrožni in rajonski aktivisti. Na takšnih zborih in sestankih so razpravljali o političnem in vojaškem stanju v svetu in doma, sprejemali so sklepe in naloge in se pomenkovali o tem, kako zbirati živež in material za partizane in OF.

Zivljenje je bilo za prebivalce takrat zelo težko in hudo. Domala vse je bilo uničeno. Kočevska pa je bila že od nekdaj glede prehrane odvisna od drugih pokrajin. Ljudje so gladovali že prej, pred italijansko ofenzivo. Kljub temu so po ofenzivi še naprej zbirali hrano in vse ostalo za partizane. Mladina je po vaseh tekmovala med seboj, kdo bo zbral več za partizane. V takšnih akcijah so tekmovali celo pionirji, ki so zbirali za partizanske bolnišnice zdravilna zelišča in sadje in nabrano pošiljali na določena mesta.

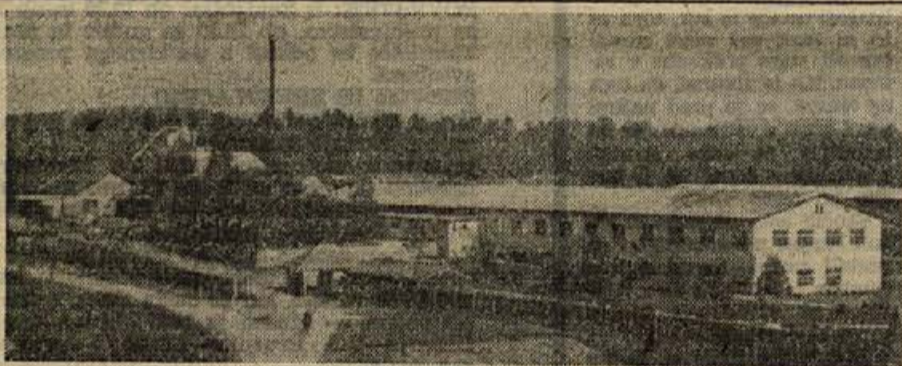

Foto Drago Mohar, RIBNICA

»INLES« obrat KOČEVJE, kjer je največja proizvodnja šolskega pohištva v Jugoslaviji!

„INLES“ kombinat lesne industrije RIBNICA na Dol.

PROIZVAJA ZA DOMAČI TRG IN IZVOZ:

— žagan les iglavcev in listavcev — stavbeno pohištvo, vrata in okna — šolsko pohištvo: leseno, kovinsko, šolske table in opremo za otroške vrstice — galanterijske proizvode: stružene palčke, stružene noge, ščipalke za perilo in drugo — embalažo sekano in luščeno — kosovno pohištvo

ZAHTEVAJTE PONUDBE IN PROSPEKTE! PRIPOROČAMO SE ZA NAROČILA!

»3. julija: Danes je prvi petek v mesecu juliju. Tovariš Gorazd je spovedoval preteklo noč in zjutraj je prišel gospod kaplan iz Stopič in nam podelil sv. obhajilo... Ni mogoče opisati občutkov, ki sem jih imela. Bilo je nekaj pretresljivega in obenem veličastnega. Pod vrhovi Gorjancev, globoko v skalnatih gozdovih pride Bog k nam. Ravno tako kot v katakombah...»

16. julij: Doma me je tako pretreslo, če sem slišala o umoru, sedaj pa hladnokrvno gledam. Kdor je proti nam, gre rakom živjati, to se razume. Streljamo bolj malo, bolj pobijamo. Skoda naboja za partizanske buče. Pred napadom nam tovariš Gorazd podeli odvezo. Svetinjiče imamo vsi. Bilo je zelo ganljivo... Človek mora biti trd za vse. Koder hodimo po hostah, puščamo za sabo grobove...»

Vsa ta grozodejstva so ve-

Jože Zamljen-Drežče:

„... Za seboj puščamo grobove“

čala sum, ki so ga imeli gorganski partizani do Stajerskega bataljona. Da bi se iznebili suma, so se ponudili za sodelovanje pri napadih na italijanski postojanki 18. do 20. junija na Ratež in 28. junija pri Zajcu. Oba napada nista imela takega uspeha kot so si ga želeli partizani, ker belogardisti niso opravili svoje naloge in so partizane celo še zahrbtno napadli.

Končno je bil Stajerski bataljon razkrinkan in 12. julija se je zjutraj začel napad na taborišče pri Sentjoštu. Partizani pod poveljstvom Maksa Valeta-Fičija so prišli v prazno taborišče. Belogardisti so se pravočasno umak-

nili. Začel se je pregon preko Drganjih sel, Zaloga, mimo Prečne, kjer so belogardisti prvič dobili od Italijanov strelivo. Nato so šli mimo Mirne peči preko železnice na Jezero in dalje na Senla. Za pregon Stajerskega bataljona je ostala le Prlekova udarna četa, ker so morale vse druge v Suho krajino, kjer je italijanska ofenziva ogrožala osvobodeno ozemlje. Prelek je s svojo četo stalno napadal Stajerski bataljon, tako da je 25. julija s pospešenim maršem korakal mimo Mokronoga, Lakenške doline, Smarjete in se pri Kronovem prečolnaril na desni breg Krke. Utaboril se je v gozdu med Krko, Smolenjo vasjo

in Sv. Ano skoraj tik italijanskih bunkerjev.

Splošen partizanski napad na taborišče od 13. na 14. avgust ni prinesel zmage, pač pa politično pomemben dogodek. Stajerski bataljon je tu snel svojo partizansko krinko in se pokazal v vsem svojem izdajstvu. Italijani so sprejeli njihove ranjence, dali so jim orožje in strelivo ter na njihovo zahtevo bombardirali 4. avgusta Gaberje in Jugorje. Belogardistična vdanja Italijanom je bila popolna. Italijanskim karabinjerjem so oddali tudi spisek 140 belogardistov. Za zavaranje celotnega belogardističnega moštva je 3. avgusta

4

bilo sporočeno vsem podrejenim odsekom:

»Za navodilo podrejenim oddelkom sporočam, da po divizijskem poveljstvu kroži oddelek 140 belogardistov, ki se bore proti komunističnim tolpam.

V pričakovanju navodil prosim, da poveljnike podrejenih oddelkov previdno obvestite, naj belogardističnih ujetnikov ne streljajo, ampak naj nanje opozore to poveljstvo, ki ima seznam belogardističnih pripadnikov.« (Divizijski Isonzo, poveljstvo kr. karabinjerjev N 2/268 di pret. div.)

Zaslišanje mihajlovičevskega kapetana Vasiljeviča dokazuje, da se je vodstvo belogardizma s pogodbo navezalo na narodnega sovražnika, ki bo belogardistično vojsko preskrboval z orožjem, hrano, denarjem in moštvom. Od tu dalje se Stajerski bataljon ne imenuje več

tako, temveč si je nadel ime Legija smrti, Italijani pa so jih registrirali kot edinicno Milicia volontaria anticomulista ali kratko MVAC.

S tem je padla zadnja krinka, pod katero so se izdajali za slovensko oziroma jugoslovansko vojsko. Kdor plačuje, ta tudi računa na trdno delo plačanca. Fašizem in nacizem sta pregazila Evropo zato, da bosta od tega kaj imela. Italijanski fašizem je zasedel našo domovino zato, da bi jo oropal naravnih bogastev, da bi izkoristil delovno silo našega ljudstva. In temu je šlo slovensko nazadnjaštvo v pomoč s pogodbo o sodelovanju. To je izdajstvo! Noben obupnik o samoobrambi osebnega imetja in verskega življenja ne more spremljati smisla besede. Izdajstvo je izdajstvo in je najhujši greh, ki ga more narediti človek proti svoji narodni skupnosti.

KONEC

Za ambulanto zbranih že 957.000 din

Viničani nestrno pričakujejo, kdaj bodo nasproti pošte začeli postavljati ambulanto — Ne bodo več dolgo čakali!

Ko so na Vinici in v okoliških vaseh sprejemali krajevni samoprispevek za gradnjo ambulante, so zelo resno mislili. Zbiralna akcija je že skoro končana. Po 3000 din so prispevala gospodinjstva, tako da se je do slesja nabralo že 957.000 din prispevkov občanov.

Nekateri niso hoteli plačati, češ da imajo slabe izkušnje in da bodo plačali šele takrat, ko bodo videli, da ambulanto res gradijo. No, tudi ti nejeverni Tomaži se ne bodo več dolgo mogli izmikati plačilu, ker bodo montažno ambulanto v najkrajšem času začeli postavljati.

Občinska skupščina je že sklenila pogodbo z nekim podjetjem iz Zavidovičev na Hrvaškem, ki izdeluje zelo lepe in praktične montažne ambulante. Zdaj res ni več

daleč dan, ko bodo nasproti pošte začeli razkopavati zemljo.

Po približnih izračunih bodo vsa dela veljala okoli 13 milijonov dinarjev. Ta denar bodo zbrali s prispevki občanov, v glavnem pa bo šel iz občinske blagajne. Opremo za ambulanto bo prispe-

val črnomaljski zdravstveni dom, v okviru katerega bo poslovala tudi nova viniška ambulanta.

Viničani pravijo, da bodo šli k zdravniku v domačem kraju že takoj po 21. oktobru letos.

Ambulanto mislijo odpreti za krajevni praznik.

Črnomelj za dan vstaje

Občinski odbor ZZB Črnomelj za dan vstaje ne pripravlja posebnih svečanosti in prireditev, ker vse to preveč stane, pač pa bo osrednja prireditev v počastitev tega dne na Vinici.

Vse krajevne organizacije ZB, razen semiškega konca, bodo ta dan organizirale izlet na Vinico, kjer bo na pokopališču odkritje grobnice padlih, zatem pa snidenje borcev na campu ob Kolpi. Prišli bodo tudi člani bližnjih organizacij ZB iz sosednje Hrvaške.

Organizacije ZZB iz Se-

miča in okolice nameravajo organizirati izlet na Mirno goro. Razen tega bodo po vseh gričih na predvečer dneva vstaje zagoreli kresovi.

Folklorna prireditev

Turistično društvo Semič bo 15. avgusta organiziralo veliko folklorno prireditev, na kateri bo nastopila metliška glasbena folklorna skupina, domačini pa bodo prikazali semiško ohcet. Prireditev bo poleg doma Partizana, kjer bo tudi velika vrtna gasilska veselica.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Delovna disciplina — pomembna rezerva

Direktor in računovodkinja ZORE: »V iskanju notranjih rezerv še nismo rekli končne besede«

Kako kaže podjetju v novih pogojih gospodarjenja, sta pripovedovala direktor podjetja inž. Pečaver in računovodkinja Judita Jurejevčič: — V naši lesno predelovalni industriji ZORA je 49,5%

proizvodnje usmerjene v izvoz. Doslej smo dobivali za dolar od 950 do 1260 din, kakšen bo novi tečaj še ne vemo. Slabše bo za nas, če se bodo podražile prevozne usluge, elektrika in surovine, kakor je slišati.

Z organi samoupravljanja smo se že lotili iskanja notranjih rezerv. Zmenili smo se, da bodo obratni delavski sveti temeljito pregledali možnost, na svojem področju, hkrati preusmerjamo proizvodnjo in izboljšujemo organizacijo dela.

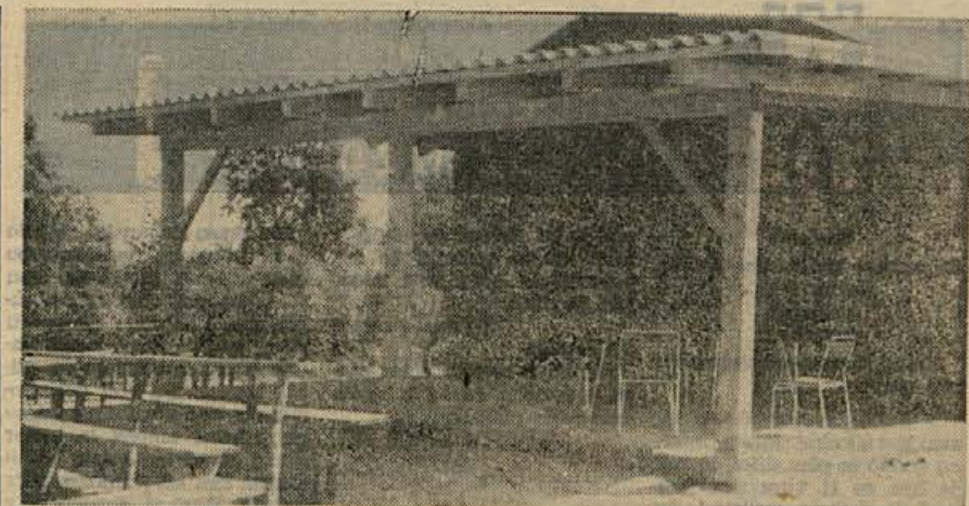
V prihodnje bomo delali manj različnih izdelkov, tiste pa, ki jih bomo v proizvodnji obdržali, bomo izdelovali v večjih količinah.

Sprejeli smo tudi 20 začasnih ukrepov v skladu z zakonom o delovnih razmerjih in zakonom o HTV službi, ki bodo v veljavi do sprejetja

novega pravilnika. Po novem je tako, da smatramo za samovoljno zapustitev dela čs delavca tri dni ni v službi! Za vsak neopravičen izos anek od dela pa mora zaposleni povrniti nastalo materialno škodo, razen tega mu odtrgamo zaslužek.

Zaradi nedisciplin smo dvema že odpovedali pet pa jih je dobilo odpoved, ker niso dosegali norm, četudi bi jih lahko. Rezultat teh odločitev se že kaže v občutno boljši delovni disciplini nasploh, začela pa je naraščati tudi storilnost, celo pri doslej slabih delavcih.

Rezerve še iščemo in v tem še nismo rekli končne besede. Zvišati storilnost, boljše organizirati delo in zmanjšati režijske stroške po obratih, to so resne naloge, uresničevati pa jih bo moral ves kolektiv.

V nedeljo je bila otvoritev bifeja na campu v Podzemlju, ki bo posloval pod okriljem hotela Bela krajina v Metliki. Poslovodja novega bifeja Anton Veselič je že nekaj dni pred otvoritvijo kuhal črne kave in prodajal brezalkoholne in nekatere žgane pijače, ker so številni kopalci vedno bolj pogrešali gostinskih uslug. V novi stavbi so tudi slačilnice, ena tujska soba in gostinski prostor s točilno mizo.

Tovarna BETI stoji na trdnih nogah

- Metliški BETI se z gospodarsko reformo ne obeta nič slabega — V razgovoru z direktorjem tovarne Petrom Vujčičem smo zvedeli, kako se 300-članski kolektiv pripravlja na nove gospodarske ukrepe.

— Dosedanji izračuni, ki smo jih naredili, kažejo, da nas ukrepi za ureditev gospodarstva ne bodo prizadeli. Mi smo že pred tem marsikaj spremenili. Preusmerili smo proizvodnjo iz volnenih izdelkov v sintetične ter iz ročnega na strojno delo. Začetne težave so v glavnem že mimo, tako da se storilnost iz dneva v dan veča.

dolarjev blaga. Glede tega naš kolektiv ne bo imel težav.

Rezerve že doslej nismo zanemarjali

— Ali nam lahko naštejete nekaj ukrepov v odkrivanju notranjih rezerv?

— V tehničnem pogledu smo uvedli precej sprememb. Prej smo vsakega delavca proučevali na svojem stroju, zdaj premeščamo slabše delavce na druga delovna mesta, boljši pa ravnajo z več stroji hkrati.

Posebna komisija se ukvarja s pripravo dela in je zadolžena za zmanjšanje zalog, spet druga skrbi za kadre in izobraževanje.

— Kako je organizirana administracija v vašem podjetju — ali tu nimate rezerv?

— Na 100 delavcev pride 7 uslužbencev, kar je znatno manj kot v drugih kolektivih sorodne stroke. Tu rezerv ne moremo iskati.

— Koliko časa porabite pri vas za proizvodni postopek? Ali se v tem približujete evropskemu povprečju?

— Dobro so mi znane razmere pri eni največjih tovarnih naprav v Zapadni Nemčiji. Po zadnji primerjavi s tem podjetjem smo

Presežene izvozne obveznosti

Izvozne obveznosti, ki nam jih narekujejo predpisi Zveznega sekretariata za industrijo, v znesku 199.000 dolarjev smo do 15. julija že krepko preseglji z doseženimi 301.000 dolarji izvoza. Do konca julija bomo izvozili na Zapad še za nadaljnjih 100.000

Plavalni tečaj za otroke

Društvo prijateljev mladine, TVD Partizan in osnovna šola v Metliki so skupno organizirali plavalni tečaj za otroke, ki traja od 15. julija do 6. avgusta. Otroci se uče plavanja na metliškem kopalnišču ali pri mlinu v Križevski vasi, do tja in nazaj pa vozi šolski kombi.

Prevoz je brezplačen. Tečajniki dobe na kopalnišču tudi malico proti malenkostni odškodnini. Za

otroke iz Metlike in bližnje okoličce so plavalne vaje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. do 17. ure, za oddaljene in tiste, ki imajo manj časa, pa je plavalni tečaj ob nedeljah.

Zamisel o plavalnem tečaju je vsekakor dobra, saj združuje koristno s prijetnim. Prav pa bi bilo, da bi obiskovalo plavalni tečaj čimveč vaških otrok, ki imajo manj možnosti za kopanje.

METLIŠKI TEDNIK

jih v proizvodnem postopku došli, faktor obračanja sredstev pa je pri nas že malo večji.

— Kakšen je odnos med osebnimi dohodki in storilnostjo?

— V preteklih letih so bili osebni dohodki v našem kolektivu med najnižjimi v občini, ker jih nismo hoteli dvigati brez skladno povečane storilnosti. Marsikdo nas je zaradi tega karal, zdaj se je pokazalo, da smo imeli prav. Zaslužki so že precej večji, ker je narasla storilnost in še narašča.

Drevi kres nad Metliko

Pred dnevom vstaje bodo nočoj ob 20.30 na Veselici nad Metliko prižgali kres, ob katerem bo o pomenu praznika govoril predsednik občinskega odbora SZDL tovariš Ivan Zele. Sodelovala bo tudi metliška godba.

PRIDITE — Veselica vas vabi!

Zbor volivcev v Metliki

V petek, 23. julija ob 20.30, bo v Metliki v kino dvorani ZBOR VOLIVCEV, na katerem bodo navzoči razpravljali o novih gospodarskih ukrepih in o gradnji nove šole v Metliki.

V nedeljo, 18. julija, je bilo odprto novo kopalnišče v PODZEMLJU pri Metliki. Kopalnišče oskrbuje hotelsko gostinsko podjetje iz Metlike. Pridite, topla Kolpa vas vabi!

Belokranjski Gradac praznuje

26. julija slavi Gradac svoj krajevni praznik in se pri tem spominja dneva, ko so 1942. leta Italijani v Gradcu in okolici požgali hiše ljudem, ki so sodelovali s partizani in hkrati številne prebivalce odpeljali v italijanska taborišča. Letos bo spomin na ta dan dobil še večji poudarek: 26. julija ob devetih dopoldne bo v gradaški dvorani seja skupščine občine Metlika, popoldne ob polštirih pa bo pred spomenikom padlih slavnostno zborovanje.

Gradac, ki mu je nekdanja železovlarna že v prejšnjem stoletju dala industrijski pečat, je svoje napredne delavske tradicije ohranil tudi potem, ko je 1882 izgubil livarno. Napredno delavsko gibanje je bilo živo že pred prvo in še bolj pred drugo svetovno vojno, ko je v hiši št. 40 delala partijska tehnikarka Belokranjskega okrožja. Gradčane srečamo že v prvi belokranjski četji v jeseni 1941, potem pa je bilo vsa štirje leta značilno tesno so-

delovanje vseh prebivalcev z narodnoosvobodilno vojsko.

Po vojni se je Gradac razvil v prikupno naselje, zlasti odkar je lanj skozenj stekla asfaltirana cesta in so letos asfaltirali tudi del ceste proti železniški postaji. Sredi vasi so kmalu po vojni postavili lep spomenik padlim borcem, lani pa je odbor Rdečega križa Slovenije dal sredstva za obnovo in preureditev dvorane v Gradcu, kjer je bil pred dvajsetimi leti ustanovljen slovenski Rdeči križ.

Toda še važnejše je to, da so se v Gradcu po vojni obnovila oziroma na novo razvila obrtna podjetja, ki dajejo zaslužek domačim in okoliškim prebivalcem. Tako je Pečarija, ki je po vojni zaposlovala 3 ljudi, imela lani 14 zaposlenih, ki so dosegli 20 milijonov bruto produkta. Njihovi kamini in visoke peči so znane daleč po Sloveniji in Hrvaški. Prav tako zaposluje obrat »Leplisa« s Suhorja v Gradcu v

svoji mizarški delavnici 18 v glavnem kvalificiranih moči, ki izdelujejo sobno, predvsem pa stavbeno pohištvo. Tudi ti imajo odjemalce širini po Sloveniji, pa tudi v Karlovcu, Zagrebu, Novem Sadu in drugod.

Vedno lepše se razvija obrtno kamnoseško podjetje »Marmora«, ki bo v kratkem pričelo izkoriščati svoj lastni kamnolom na Javorcu pri Podzemlju. Danes zaposluje podjetje 9 ljudi, ki bodo svoj letni plan 14 milijonov bruto prometa znatno preseglji, saj imajo že sedaj sklenjenih pogodb za več kot omenjeno vsoto. Dejavnost te kvalitetne delavnice je usmerjena predvsem na izdelavo partizanskih spomenikov in obeležij in so letos že postavljeni ali pa bodo nastali pod njihovimi dletji partizanski spomeniki v Podzemlju, na Vinici in Krvavem vrhu, v Sentjoštu pod Gorjanci, Prevolah, Združni vasi, Jurni vasi, Brusnicah, Beli cerkvi, Javorovici, v Sentovrencu na Ponikvah

pa okoli Kočevja v Livodu, Fani, Strugah in še drugod.

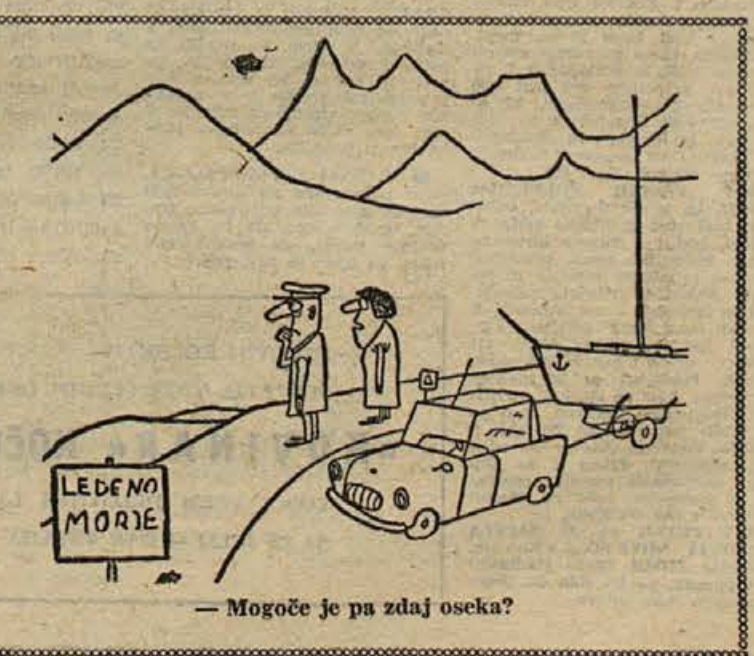
V Gradcu je lanj poslovna enota metliškega Mercatorja okusno opremila novo poslovalnico, blagovni in denarni promet pa je dvignila tudi metliška Kmetijska zadruška v vsakotedenskim odkupom prašičev in telet in Gozdno gospodarstvo v Novem mestu, ki v Gradcu redno odkupuje hlodovino, železniške prage in jamski les.

Letos so Gradčani — po podatkih je v marcu v kraju živelo 425 prebivalcev — pričeli urejati tujske sobe, zato pa je tembolj pereče vprašanje vodovoda. Menda niso še do kraja izdelani načrti, pa tudi denarnih sredstev primanjkuje. Če bodo prebivalci dobili še prepotrebno vodo — danes se poslužujejo kapnic in Lahinje! — in če bo v gradu metliško podjetje »Komet« odprlo svoj obrat konfekcije, bo Gradac zares dobil še trdnjše osnove za svoj nadaljnji razvoj.

Prisel je na Ulico republike, krenil čez most in ves čas, ko je stopal k Chabotovu domu, je srečal komaj dve osebi. Chabot je stanoval v stari hiši, ki jo je mladi Maigret nekoč občudoval. Se zmerom je bila enaka, iz silvega kamenja, s štirimi stopnicami pred vhomom in visokimi okni, sestavljenimi iz malih štirikotnih šip. Skozl zavese je prihajalo malo svetlobe. Pozvonil je, zaslišal drobne korake po modrem tlaku hodnika. V vratih se je odprla linica.

— Je gospod Chabot doma? — je vprašal. — Kdo je? — Komisar Maigret. — Vi ste, gospod Maigret? Prepoznal je glas Roze, služkinje pri Chabotovih, ki je bila pri njih že pred tridesetimi leti. — Takoj vam odprem. Samo toliko počakajte, da samem veržico. Obenem je zavpila v notranjščino. — Gospod Julien! Vaš prijatelj gospod Maigret je prišel. Kar naprej, gospod Maigret... Gospod Julien je šel to popoldne na postajo... Bilo mi je žal, ko vas ni bilo. Kako pa ste prišli? — Z vlakom. — Hočete reči, da ste se pripeljali z večernim potniškim vlakom? Medtem so se odprla neka vrata. V pramenih oranžne svetlobe je stal velik šuš mož z nekoliko sključenim hrbtom, ki je bil oblečen v domač suknič iz rjavega žameta. — Si ti? — je rekel. — Seveda. Pravi vlak sem zamudil. Pa sem se pripeljal s slabšim. — In prtljaga? — Imam jo v hotelu. — Ba bo poslali pojo. Saj je bilo popolnoma jasno, da boš stanoval tukaj. — Poslušaj, Julien... Bilo je čudno. Moral se je potruditi, da je nekdanjega tovariša poklical po krstnem imenu, in zvenelo je nenavadno. Celo to, da sta se tikala, kar ni šlo samo po sebi. — Le vstopi! Upam, da še nisi večerjal? — Sem, sem. V Hotelu de France. — Naj sporočim gospe? — je povprašala Roza. Maigret se je vmešal. — Gotovo že spi? — Pravkar je odšla gor v sobo. Vendar ne leže v posteljo pred enaisto ali polnočno. Povedala ji bom... — Po nobeni ceni. Prepovedujem, da bi jo motili. Tvojo mater bom pozdravil jutri zjutraj. — Ne bo ji všeč. Maigret je računl, da je gospa Chabot stara vsaj že sedemdeset let. Na tistem mu je bilo žal, da je prišel. Kljub temu je od dežja težki povzelnik obesil na stari obešanik, stopil za Julienom v njegovo pisarno, medtem ko je Roza, ki ji je bilo samo več kot šestdeset let, čakala, kaj ji bodo naročili. — Kaj boš pil? Star konjak? — Če hočeš. Roza je razumela sodnikova nema znamenja in odšla. Vonj hiše se ni spremenil in tudi to je bila stvar, ki jo je Maigret nekoč občudoval, vonj lepo oskrbovane hiše, v kateri je parket pološen in kjer kuhajo dobro. Prisegel bi, da noben kos pohištva ne stoji na drugem mestu. — Usedi se. Veseli me, da te vidim. Skrajaj je že hotel reči, da se tudi Chabot ni nič spremenil. Prepoznal je njegove poteze, njegov izraz, Ker sta se postarala oba, so je Maigret slabo zavedal, kaj so naredila leta. Vseeno pa se ni nič manj začudil nad nečim medlim, omahljivim, nekoliko slabotnim, česar pri prijatelju ni nikoli opazil. — All je bil tak že nekoč? Ali Maigret takrat tega ni videl? — Cigaro? Na kamini so bile v cellem kupu skatle. — Se zmerom kadim pipo. — Saj res. Pozabil sem. Jaz ne kadim več dvajset let. — Ti je ukazal zdravnik? — Ne. Nekega dne sem si rekel, da je neumno delati dim in... Vstopila je Roza s pladnjem, na katerem sta bila steklenica, pokrita z drobnim kletnim prahom, in en sam kristalni kozarec. — Piješ tudi ne več? — Nehal sem v istem času. Samo pri obedih malo vina, pomešanega z vodo. Ti pa se nisi nič spremenil. — Se ti zdi? — Videti si čudovito zdrav. Zares sem vesel, da si prišel. Zakaj ni bil videti popolnoma odkritosrčen? — Tolikokrat si mi obljubljal, da se boš oglasil tukaj, potem pa si se v zadnjem trenutku opravičil, tako da ti priznam — nisem te preveč pričakoval. — Vse se zgodi, kot vidiš! — Kako gre ženi? — Dobro. — Ni šla s teboj? — Kongresov ne mara. — Je šlo vse lepo v redu? — Veliko smo pili, veliko govorili, veliko jedli. — Jaz potujem zmerom manj. Začel je govoriti s tišjim glasom, ker so se v zgornjem nadstropju zaslišali koraki. — Z mano je potovaj težko. Ne morem pa je tudi več puščati same.

— Mogoče je pa zdaj oseka?

NESREČE

Najprej v most, nato še v tovornjak. Izredno smolo je imel 14. julija ob 14.45 Janez Prosenik, ki se je s svojim vozilom med prehitvanjem tovornjaka TAM 450 z nezmanjšano hitrostjo naprej zalezel v most na Mirni, nato pa še v mimoidajočo tovornjak. Škoda je za 1.000.000 dinarjev, na srečo pa se je nesreča končala brez človeških žrtev.

Drag pogovor s sopolnico. Na ovinkasti cesti med Zbrunmi in Smarjetu je 16. julija ob 12.40 močno zaneslo osebni avto, ki ga je vozil Alojz Dolenski iz Slavonske Polze. Dolenski se je med vožnjo pogovarjal s sopolnico, zato je prepzno opazil, da je avto v levo krenil. V trenutku je vito obrnil v desno, vendar je bilo že prepozno, ker je avto že trčil v usek in se prevrnil na levi bok.

Na ovinku sta zavozila. 18. julija ob 5. uri sta se na Gradcu, kjer sta popivala, peljala na motorju JAWA Janez Brodar in Anton Podrež. Namerjena sta bila v Novo mesto. Nameroma jim je preprečil ovinek pri Gerbovi gostilni v Metliki, kjer je motor spodneslo. Pri padcu si je Brodar zlomil desno nogo, Podrež pa se je hudo opraskal.

NSU v JAWO - Vipavec v bolnišnici. Na cesti v Loku pri Črnomlju sta se 18. julija ob 9.45 zalezla motorista Vinko Vipavec in Pavel Butala, oha iz Tribuč. Vipavec se je na JAWI pripeljal po levi strani ceste in se zalezel v Butala, ki je pravilno po desni vozi motor NSU. Pri trčenju sta motorista padla. Vipavec se je pretrsel roko in se zalezel v Butala, ki je v nogi. Butala pa si je precej odtrgal kolo. Na motorjih je za 200.000 dinarjev škoda.

VOLKSWAGEN v zemlji, Zagrebčana v bolnišnici. 18. julija ob 11.55 je Ladislav Hintermayer iz Zahodne Nemčije s Volkswagmom na avtomobilski cesti pri Podgračju neprevidno prehitel osebni avto Zagrebčanke Vlade Kokoč. Nemško vozilo je trčilo v zagrebško, in sicer tako močno, da je Kokočovo odšlo na levo stran ceste. Voznik in sopotnika, ki sta bila ranjena, so pripeljali v brežiško bolnišnico. Nemški avto se je prevrnil in se po drsenju po boku kakešnih 24 metrov dalje zaril v zemljo, vendar pa potnikom ni bilo nič. Voziti sta se hudo poškodovali, saj so ocenili škodo kar na 1.500.000 dinarjev.

S »ličkom« po levi v nesrečo. Na cesti med Jordan kalam in Ivanju vasjo sta se 12. julija ob 19.15 trčila osebni avto Fiat, ki ga je vozil Franc Lakner, in osebni Volkswagen, s katerim je potoval Jože Kuznik iz Ljubljane. Lakner je v desnem nepreglednem ovinku vozil po sredi ceste, ko je pripeljal pravilno po desni Kuznik. Škoda je za 200.000 dinarjev.

V Novem mestu so prestregli utopjenca. 17. julija je Krka v Novem mestu naplavila moško truplo. Utopjenec so našli na Petra Veseliča, 32. iz Broda pri Novem mestu, ki je odšel zdema že 8. julija in se ni več vrnil. Domnevalo se je, da je pokojni sam vzlet življenje.

To je ansambel Mladi pittsburski tamburaši, ki bo nastopil jutri zvečer v počastitev ob 100-letnici rojstva pisarja Zavoda za kulturno dejavnost, Prešernov trg 5 (v zgradbi, kjer je kino KRKA), v drugih dolenjskih političnih organizacijah, ki sprejemajo tudi rezervacije za posebne prevoze v Novo mesto, ki se bodo pripeljali iz Bele krajine, sentjernejske in topliške smeri, na avtomobilski cesti in na dvorišču hotela Kandija. Tisti, ki se bodo pripeljali po avtomobilski cesti, naj parkirajo na Cesti talcev, v Kettejevem dvorcu, pred hotelom Metropol in na Prešernovem trgu.

Cvar in šturm: dolenjska prvaka

Zaključena dolenjska prvostva balnearjev v dvojkah se je udeležilo 8 najboljših dvojic: 5 iz Novega mesta, 2 iz Krškega in 1 iz Trebnjega. Rezultat tekmovalnih dvojic skupin: A) — 1. Cvar-Šturm, 2. Legiša-Mohorič, 3. Bele-Masle, 4. Jane-Venca. Skupina B) — 1. Šuštaršič-Skafar, 2. Vovko-Hren, 3. Tuma-Gelb, 4. Turk-Pavlin. Finalni del sta pokazala predvsem dva dvojaja: Skafar-Šuštaršič (Celuloza, Krško) sta odpravila Zeleničarja v postavi Legiša-Mohorič s 15:6. Orodilčen je bil dvojni med Cvarom-Šturmom (13. maj) in Vovko-Hrenom (Pionir). Tesno je zmagala prva dvojica s 13:11, prvotnem pa naslugu odlično razpoložena Cvara, Hren in Vovko sta nato premagala Zeleničarja, Cvar in Šturm pa Skafar-Šuštaršič s 13:5. V odlični igri za drugo mesto sta Vovko-Hren premagala Skafarja in Šuštaršiča s 13:9. Skupaj z zmagovalcem Cvarom in Šturmom sta tako uvrstila v zaključno tekmovalno za republiško prvenstvo, ki bo v Novem mestu 31. julija in 1. avgusta.

Turistična nedelja 18. julija

Te dni, ko je turistična sezona na vršku, so tudi dolenjske asfaltne in druge poti preplavljene z avtomobilski znamki in registracijami. Samo v Dolenjskih Toplicah se je v nedeljo ustavilo več kot 300 avtomobilov in avtobusov. V odprtem bazenu so imeli 1200 kopalcev. Temperatura vode je bila 31, temperatura zraka pa 30°C. — V odprtem bazenu v Smarjenskih Toplicah so prodali 708 vstopnic, okoli zdravilišča in v dvorcu na Cesti talcev, v Kettejevem dvorcu, pred hotelom Metropol in na Prešernovem trgu.

Okrožno javno tožilstvo NOVO MESTO razpisuje delovno mesto — honorarne snažilke. Osebnih dohodkov po dogovoru. Nastop možen takoj.

Z novo kočjo na Vinolu je lovski turizem Bele krajine precej pridobil. Kočo so v celoti udarniško zgradili člani lovske družine Smuk iz Semiča. Ob tem uspehu so jim mnogi iz srca čestitali, celo »raubišče«, ki so se udeležili otvoritve kočje...

IZ METLIŠKIH ARHIVOV IN ZAPISOV

Zapisnik Zupanije v Metliki dne 2. vel. travna 1871. priložni podpisani. Franc Jurman mestni stražnik naznani. V nedelo zvečer 30. pr. m. sem jest u krčmi Jozeta Omerzu godbo in ples slišal, in ker je bila že 11 vura sem jest ženi kerčmarja zaukazal de ma godba nehati in tudi več ne vina davati, ob 1/2 12 vuri sem pa spet jest in gospod Jozef Hrehorič Janez Cavlovič i Janez Radkovič sopot u omenjeno krčmo stopil in prepovedal godbo in ples ali use to ni krčmarica ubogala tako da so gostniki se čez polnoč do 3/4 2 vuri noter bili in pili. 5/5 1871. Fr. Furlan Kerčmar zavoljo omenjenega prestopka za 1 f u revno denarico plačati. Zapisnik Zupanije v Metliki dne 31. Maja 1871. priložni podpisani. Franjo Jurman mestni stražar naznani.

Katherine Spaak, belgijska filmska igralka, se na Otočcu odlično počuti. Čeprav jo producent ljubo sumno skriva pred novinarji, nam je vendarle uspelo narediti tale posnetek. Na vprašanje, kako je prišla k filmu, je malo pomislila pa povedala: »Pravzaprav čisto slučajno: vskočila sem namesto bolne prijateljice...« (Foto: Dolenjski list)

Zapisnik Zupanije v Metliki dne 2. Avgusta 1871. priložni podpisani. Franc Jurman mestni stražar naznani. Včeraj svečer sem jest kakor že po navadi ponočno stražo obvrševal na katero morajo tudi meščani priti; in po zapovedi stražara Korena nis včeraj na zapovedano stražo peršil kakor: Janez Radkovič šv — in Martin Radkovič i Josef Mihelčič z Metlike. Franjo Jurman Obnavna bode dne 9. t. m. ob 9 vuri razpisana in toženi zavoljo nepokorščine z silo zadržati pripeljani. Zupanija v Metliki dne 7. Avgusta 1871.

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

113. — Treščo se od groze so Nemci Francko vzeli s seboj. Gnali so jo mimo požganih hiš in skedavj, pri Livku in Brlecu. Pri nas, kako je pri nas, kje so naši, kje so naši — je trepetala Francka. Trepetala je, ko je videla požgan tudi svoj dom. Upala je, da bo zagledala svoje domače zvezane in umete. Toda Nemci razen nje niso vodili nikogar s seboj. Včasih zažgejo s hišami tudi... Zgrozila se je...

114. — Nemci so jo odgnali s seboj v Kamnik. Ko so odhajali, je za vrhovi ugašal dan. Na zahodnem nebu, jasnem in čistem, je visel samotni oblak, ki ga je zahajal okrog počrnelih zidov Livkove, Brlebove in Smonkarjeve domačije in iz zогlenelega tramovja se je vil pod neme oblake tenek dim, poslednja živa priča nasilja podivjanih cesovcev.

115. — Naslednje štiri dni je Francka preživela v kamniških zaporih. Zasliševali so jo, hoteli iz nje izvleči vse, kar je vedela o partizanih, toda njena usta so bila kot zakljenjena. Molčala je četrti dan, v četrtek so jo izpustili. Razjokala se je od sreče, ko je našla vse domače žive in zdrave. Čeprav jim ni ostalo drugega kot požgani zidovi, so Smonkarjevi kmalu za prvo silo popravili dom.

116. — Življenje je teklo naprej. Spet so prihajali tenki oblaki in nekoga večera se je pri Smonkarjevih spet pojavil Noč. Zalezel se je v seno in spal do rube teme, potem pa se je pošteno napokal žganec in se odpravil naprej. Rudi, ki naj bi nesel v partizane, je v bolnišnico na Osredku zavoj samitnega. Maigret je vprašal kurirja, ali sme kos polti z njim.

Koliko kdo zasluži v kočevski občini

Povprečni mesečni osebni dohodki v industriji v kočevski občini so se letos v obdobju januar — maj povečali v primerjavi z enakim obdobjem lani za 43,9 odstotka, od 40.448 na 58.190. Najbolj so se povprečni mesečni osebni dohodki v tem času povečali v Kočevskem tisku — za 83,7 odstotka ali od 40.033 lani na 73.552, v tekstilni so se povečali za 2,4 odstotka, Melaminu za 1,9 odst., Rudniku za 42,7 odstotka (povprečni mesečni zaslužek v prvih petih mesecih je bil tu 79.540 dinarjev) itd.

V kmetijstvu so bili v prvih petih mesecih leta povprečni mesečni osebni dohodki (51.376) za 30,3 odstotka večji kot v enakem obdobju lanskega leta, v gozdarstvu za 45,3 odstotka (54.715 din) večji, gradbeništvu za 29,5 odstotka večji (povprečje januar — maj 44.210 din), v prometu so se povečali za 69,9 odstotka (od 38.116 na 64.752 din), v trgovini so bili povprečni osebni dohodki v prvih mesecih večji od lanskega enakega

obdobja za 36,2 odstotka (55.526 din), v gostinstvu so se povečali za 37,9 odstotka (na 42.196 din), v obrti za 31 odstotkov, na povprečno 41.823 dinarjev (najnižji povprečni osebni dohodki v letošnjih prvih petih mesecih so v Čevljarstvu in Pletiljstvu — 27.273 oz. 27.469. V Čevljarstvu so bili maja 36.000 din, v Pletiljstvu pa januarja 27.330 in maja 27.078 dinarjev). V stanovanjski in komunalni dejavnosti so bili povprečni osebni dohodki v obdobju januar — maj 39.361 dinarjev in so večji od lanskega enakega obdobja za 30,8 odstotka. Se pravi, da so bili v prvih petih mesecih leta v gospodarstvu pov-

prečni OD 54.371 ali za 42,6 odstotka večji od enakega obdobja lani.

Povprečni dohodki v prvih petih mesecih leta so bili v šolstvu 66.092 dinarjev ali za 51,2 odstotka večji od lanskih prvih mesecev, v kulturno prosvetni dejavnosti so se povečali za 59,4 odstotka (na 45.815), v zdravstvu za 36,8 odst. (na povpr. 76.636), socialnem skrbstvu so se povečali za 12,8 ods. (na 49.260 din), telesnozgodni dejavnosti za 39,1 odst. (68.042 din), v družbenih organizacijah za 32,5 odst. (na povprečno 68.182 din), upravi in drugih družbenih organih za 40,7 odst. (na 68.411) itd.

F. G.

V Kočevju — 190 litrov krvi

V dneh 8., 9. in 13. julija je bila v Kočevju krvodajalska akcija. Čeprav niso dosegli predvidenega odzema krvi, je akcija vendarle uspela. Upoštevati je namreč treba, da je bil odzvem krvi organiziran sredi leta, ko je veliko ljudi odsotnih ali pa imajo polno dela.

Za odzvem krvi se je prijavilo 733 ljudi, odzvali so se 603, 190.510 litrov krvi pa je oddalo 559 krvodajalcev. Prav v tem času je krvi močno primanjkovalo, saj so jo sprotili porabili. Zaradi letne sezone in obilice dela so odzvem krvi v Kočevski Reki preložili na jesen.

Ob tem je treba vsekakor spregovoriti tudi o odnosu nekaterih občanov do te hu-

mane akcije. Mnogi so prihajali, da bi darovali kri, z zavestjo, da bo prav njihova kri morda že jutri rešila življenje človeku. Vsak, ki je že kdaj dobil tujo kri, se vedno odzove vabilu Rdečega križa, veliko pa jih je, ki nočejo o krvodajalstvu niti slišati, čeprav so nekoč dobili transfuzijo. Tako je bilo v Nemški loki; aktivistka RK je prišla k nekemu delavcu, doma iz Bosne (nekoč je že dobil tujo kri) in mu rekla, če bo daroval kri. Omalovažujoče je odvrnil, da je ne da. Ko ga je vprašala, kako bo tedaj, če bo sam potreboval transfuzijo, je dejal, da mu jo morajo dati!

Rdeči križ Kočevje se toplo zahvaljuje vsem občanom, ki so se odzvali vabilu za oddajo krvi, prav tako pa vsem podjetjem, ki so omogočila svojim zaposlenim udeležbo v akciji ter vsem aktivistom RK za nesebično in požrtvovalno pomoč.

KOČEVSKÉ NOVICE

Pohod članov ZROP

V nedeljo je krenilo iz Kočevja nad 30 avtomobilov na pot proti Vrhniki. Mestna organizacija združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev je v sodelovanju z organizacijo ZB iz Kočevja organizirala tehnični zbor v vojni postaji Vrhnika. Pohod pa je bil organiziran zaradi izpopolnjevanja znanja v vojaških veščinah ter spoznavanja z drugimi organizacijami ZROP.

Pohoda se je udeležilo preko 100 članov organizacije, v koloni avtomobilov pa je bila tudi saniteta, intendantca, mehanična delavnica in drugo, kar so potrebovali na poti.

Mimogrede so se ustavili še v Velikih Laščah, kjer so se s predstavnikami tamkajšnje organizacije na kratko pomenili, na Turjaku pa so obudili spomne na zlom bele garde za grajskim obzidjem jeseni 1943. leta. K spomeniku so položili tudi venec.

V petek seja skupščine v Kočevju

V petek se bosta sestala oba zbora občinske skupščine Kočevje. Odborniki bodo obravnavali poročilo sveta za šolstvo o problematiki šolstva v občini, poslušali obvestilo o spremembah v gospodarskem sistemu, sprejeli odlok o samoupravljanju v upravnih organih občine ter odlok o premijah na kravje mleko. V petek bodo med drugim govorili še o ude-

ležbi občine pri dodelitvi kreditov za člane ZB in dopolnili program dela skupščine za 2. polletje. O seji bomo poročali podrobneje prihodnji teden.

KOČEVJE: Sprejem za narodne heroje

V četrtek, 22. julija dopoldne, bo organizacija Zveze borcev iz Kočevja priredila v hotelu Pugled slavnosten sprejem za narodne heroje in spomeničarje. Na slovesnost so povabili 18 spomeničarjev

iz Kočevja in okolice, 3 narodne heroje in svojce treh padlih herojev. Povabljeni, katere bo v imenu organizatorja pozdravil predsednik občinskega odbora ZB Tone Simenc, bodo dobili lepa spominska darila.

Kolesarska reprezentanca vadi v Kočevju

Kolesarska zveza Jugoslavije je odločila, da se bo 10 najboljših kolesarjev pripravljalo za mednarodno dirko »Po Jugoslaviji« letos namesto v Kranjski gori v Kočevju. Priprave bo vodil trener ljubljanskega »Rogas Zvonc Zanoškar. V Kočevje so že prispeli reprezentanti Valenčič, Škerlj, Ukmar, Boltežar, Santavec, Hvasti, Zivoklj, Belič, Pavlič in Čubrčič. Stanujejo v hotelu Pugled.

A. Arko

Asfalt v Podgorski ulici

Te dni pregledujejo cestišče Podgorske ulice v Kočevju. S sondiranjem bodo ugotovili, kakšna je podlaga ceste in kolikšni bi bili stroški za asfaltiranje. Če je podlaga dovolj trdna, bo asfaltiranje seveda cenejše. V tem primeru bodo še letos asfaltirali vso ulico, če pa bodo potrebna večja dela, bodo začasno asfaltirali le del ceste, mimo stolpičev.

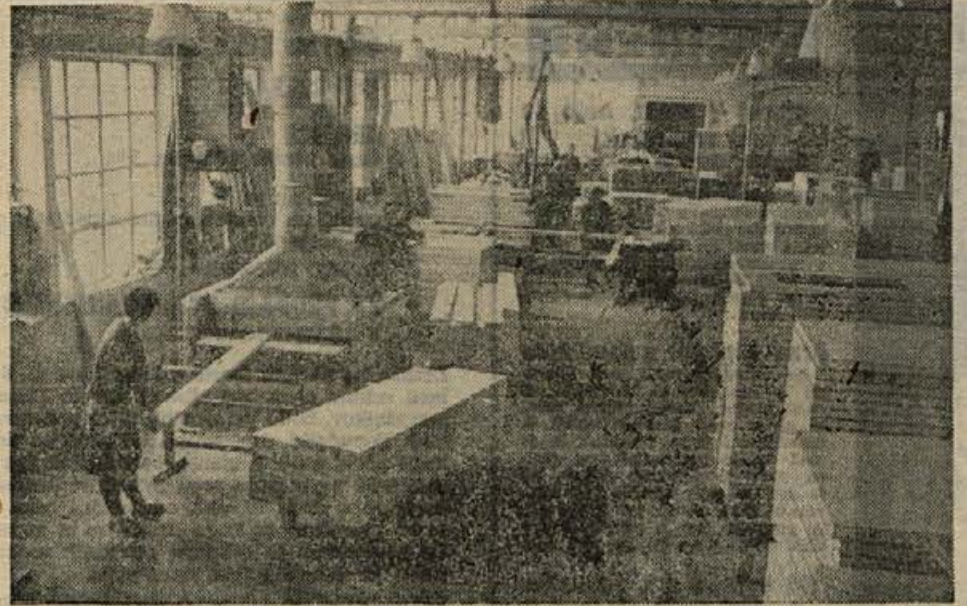
DELOVNI KOLEKTIV

PODJETJA STORITVENIH OBRTI

»KOVINAR« KOČEVJE

VOŠČI VSEM DELOVNIM LJUDEM

ZA 22. JULIJ — DAN VSTAJE!

V Inlesovem obratu vezanih vrat v Ribnici so vsa dela mehanizirana, zato lahko na marsikaterem delovnem mestu delajo ženske

Težave z izvozom v ribniškem INLESU

Polletni proizvodni plan presežen za 3 odstotke. Uvedba 42-urnega delovnega tedna v obratu v Dolenji vasi je uspela, saj je prav ta obrat v tem času dosegel najlepše rezultate. Z uvedbo skrajšanega delovnega časa v ostalih obratih bo treba izkoristiti številne še neodkrite rezerve. Zastoji v izvozu.

Kolektiv lesnega kombinata INLES v Ribnici je v prvem polletju naredil za dve milijardi 290 milijonov dinarjev izdelkov ali za 62 milijonov več, kot predvideva polletni proizvodni plan. Najbolje je planske obveznosti izpolnjeval obrat v Dolenji vasi, kjer delavci že tretji

mesec delajo po 42 ur teden. Skrajšani delovni teden so v kombinatu najprej uvedli v tem obratu, na podlagi izkušenj ter podrobnega snemanja delovnih mest še v ostalih obratih pa bodo v naslednjih mesecih uvedli skrajšani delovni čas tudi drugod. Kljub skrajšanemu delov-

nemu času je obrat v Dolenji vasi dosegel v prvih šestih mesecih leta lepe rezultate, saj so že dosegli 57 odstotkov letnega plana. To pomeni, da so odkrili številne notranje rezerve in da kar najbolje izkoristijo za delo odmerjeni čas. Nedvomno je tudi v ostalih obratih kombinata še veliko neizkoriščenih možnosti, ki jih bo treba, posebno ob sedanjih gospodarskih spremembah, temeljito izrabiti.

Večje težave ima INLES pri izvozu, saj so v prvem polletju izvozili le za 500.000 dolarjev izdelkov, kar je približno 35 odstotkov letnega plana. Precej težav nastaja tudi zaradi slabih odpočlicev inozemskih kupcev, pravijo pa, da bo treba v naslednjih mesecih napeti vse sile, da bodo lahko nadomestili zamujeno in izpolnili izvojni plan.

Mednarodna rokometna tekma v Ribnici

V soboto 24. julija ob 17. uri, bo v Ribnici na rokometnem igrišču za domom Partizana mednarodna prijateljska rokometna tekma. Gostoval bosta moška in ženska rokometna ekipa kluba Helas iz Haaga v Holandiji in se pomerili z rokometnima ekipama domačega Partizana, ki sicer tekmuje v ljubljanski rokometni ligi. To bo že drugič, da nastopa v Ribnici rokometna ekipa iz tujine; lansko leto je prav tako gostovala moštvo iz Holandije. Nabliznje mednarodno srečanje so ribniški rokometniki še dalj časa vneto pripravljajo.

RESETO

Tone Kozlevčar — častni občan

V petek bo v Ribnici razen nastopa ansambla Tamburice iz ZDA še ena slovesnost; v odmoru med koncertom bo predsednik občinske skupščine podaril častni občanski listi Tone Kozlevčarju, ki je bil pred letom 1957, ko je bil prvi občanski list, ki je bil podarjen občani. Podarili mu jo bodo »stari« tapravniki Ribničani in priznanje, »ki« je ponjusa ribniško palejo, »m po ush« dežalnih svetov.

Ena najlepših pesmi, ki jih oktobru, je prav ribniška »Sm Ribčan Urbana«, s katero so zgodbo o šegavem krošnjarju Ribničanu ponesli še skoro po vsem svetu. Kjerkoli so gostovali, po največjim mestih sveta, je Urban iz Ribnice — poje ga Tone Kozlevčar — »svžgale in nemalokrat so jo morali ponavljati.

»Vsak narod ima svojega krošnjarja, ki simbolizira narodovo veselost, šegavost,« pripoveduje tov.

RIBNICA: v petek tamburaši iz ZDA

V petek 20. julija bo končan prvi del letošnjih poletnih kulturnih prireditev ribniškega festivala, nadaljeval pa se bo v prvih dneh septembra. Prvi del prireditev bodo zaključili mladi gostje iz ZDA, The Pittsburgh Junior Tamburitans. Začetek ansambla sega v leto 1957, ko je 12 študentov zaprosilo dirigenta Johna Greguricha, naj bi jih proučeval v igranju tamburic. Kmalu nato so priredili prvi koncert, ki je vzbudil veliko zanimanje med mladimi ljudmi jugoslovanskega

rodu. Zdaj ima ansambel že 60 članov, nastoplj pa so že po številnih državah ZDA, Kanadi, kot prva skupina te vrste pa so letos nastopili tudi pred podpredsednikom ZDA.

Poleg Johna Greguricha vodi ansambel še Violet Ruparich; njen oče je doma iz Retij v Loškem potoku, mati iz Roba pri Velikih Laščah. Zadnje leto živi v Ljubljani in študira našo folkloro. Nedavno je v razgovoru povedala, da je naša folklorna različno bogata in da jo naši

mladi rojaki v Ameriki gojijo in ohranjajo z veliko ljubeznijo.

Mladi tamburaši iz ZDA bodo nastopali v petek ob 20. uri v letnem gledališču v gradu, če bo pa slabo vreme, v dvorani. Med odmorom bo zapel tudi Slovenski oktet.

Organizator — Ribniški festival — vabi občane, naj si nastop rojakov iz Amerike ogledajo.

Zebre in parkirišča v Ribnici

Delavci Komunale so v Ribnici te dni po ulicah zaznamovali zebre prehode za pešce. Ta novost bo vsekakor zahtevala od pešcev večjo discipliniranost, kar bo njim samim v korist. Označeni prehodi so bili nujni spričo vedno večjega prometa.

Hkrati so v Ribnici določili tudi parkirne prostore za motorna vozila, ki so bili vsaj tako potrebni kot prehodi za pešce. Parkirni prostori so pred združenim domom, pred gostiščem »Cena«, ob Bistrici in še nekaterih mestih.

Novo v Brežicah

V SOBOTO, 17. JULIJA so se v prostorih občinske skupščine sestali svet za šolstvo, svet za delo in svet za socialno varstvo s predstavnik občinskega zavoda za zaposlovanje delavcev. Obravnavali so možnosti za zaposlovanje oziroma nadaljnje šolanje absolventov osnovnih šol. Spričo pomanjkanja učnih mest je stanje zelo kritično in vse kaže, da bodo morali ostati za nekaj časa doma celo tisti, ki jim je zavod že zagotovil izučitev v poklicu.

IZVRŠNI ODBOR OBČINSKEGA ODBORA SZDL je na seji 19. julija razpravjal o mednarodnem političnem položaju in prilagajanju delovnih organizacij spremembam v našem gospodarstvu. Na dnevnem redu je bila razen tega ocena tekmovanja krajevnih organizacij SZDL; člani odbora so potrdili nagrade najboljšim.

NA ZIVILSKEM TRGU je bilo v soboto spet živahno vrvenje. Stojnice so bile bogato zalozene s solato, stročjim fižolom, z graham, jajci, s sirom in smetano, z novim krompirjem in jušno zelenjavo. Mokriških piščancev ni bilo na prodaj, zato pa so jih kar precej prinesle na trg kmetice. Zabeležili smo naslednje cene: zelena solata 120 din kg, stročji fižol 300 din kg, grah 120 din kg, jajca 40 din, sir s smetano 140 din merica, krompir 100 do 110 din kg, piščanci 800 do 1000 din.

Pred dobrim mesecem smo pisali, da je podružnica SAP v Brežicah obnovila čakalnico. Potniki se kljub temu v toplih dneh zadržujejo raje zunaj, a tam nimajo kam stati. Vse kaže, da jim je mesto letos odreklo gostoljubje. Lani in še prej so bile na parkirišču vedno klopi, letos pa ni prav nobene. Najbolj utrujeni posedajo kar po travi pred gimnazijo ali pa si pomagajo tako kot ženica na sliki levo, ki je sedla kar na poštovalni kovček.

V tovarni pohištva se kopičijo zaloge

Delna preusmeritev na domače tržišče ni prinesla bistvenega izboljšanja - Naročil primanjkuje že vse leto - Neutečena notranja organizacija in tehnologija podražujeta proizvodnjo - Proučevanje tržišča je ena izmed najpomembnejših nalog v prihodnjih mesecih

Tovarna pohištva v Brežicah je v minulih letih delala predvsem za zunanja tržišča. Izvažala je celo do 90 odstotkov svoje proizvodnje. Letos pa se je položaj precej spremenil. Cene polizdelkov so pri nas močno porasle in vplivale na cene končnih izdelkov. Tovarna pohištva ni mogla v tajni več tekmovati z drugimi ponudniki. Njen izvoz včasih ne krije niti proizvodnih stroškov, ker se cene na zunanjih tržiščih že dve leti niso spremenile.

Podjetje je zaradi tega preusmerilo del proizvodnje za domači trg. Od januarja do maja je prodalo skoraj polovico izdelkov doma, toda ob zamrznjenju cen se je tudi ta prodaja ustavila. Tovarna dobiva malo naročil in letni plan najbrž ne bo uresničen. Zaloge se kopičijo zara-

so oškodovali predvsem sebe in omajali ugled podjetja pri kupcih. Brez krivde kolektiva so torej nastali nepredvideni dodatni stroški, ki se jim niso mogli izogniti.

Niz težav, ki dnevno spremljajo proizvodnjo v tem podjetju, izvira gotovo tudi iz neutečene notranje organizacije in tehnologije. Rekonstrukcija je bila lani sicer zaključena, vendar proizvodnja še ni dovolj prilagojena novim pogojem. Podjetje tudi ni moglo pravočasno nabaviti vseh strojev, da bi lahko sproti odpravljalo oz-

ka grla in moderniziralo proizvodnjo.

V največjo zadrego pa spravlja tovarno in njen kolektiv že nekaj mesecev nazaj pomanjkanje naročil. Trenutno teče delo sicer popolnoma normalno, toda stroji, ki bi lahko proizvajali v treh izmenah, obratujejo le osem ur na dan. Pred kolektivom so torej odgovorne naloge, med katerimi je proučevanje tržišča ena najpomembnejših, ne gre pa tudi zapostavljati nenehne skrbi za zadostno število strokovnjakov v podjetju. Jožica Teppey

Prva nagrada gre v Pišcece

Pet najboljših krajevnih organizacij SZDL v občini Brežice je nagrajenih - Povsod so pridobili precej novih članov Socialistične zveze

15. julija je bilo zaključeno tekmovanje krajevnih organizacij SZDL v brežiški občini, ki je trajalo od začetka januarja. Tekmovanje je razpisal izvršni odbor pri obč. odboru SZDL z namenom, da bi se organizacije SZDL v tem obdobju utrdile in povečale članstvo.

Nadzorni odbor je te dni pregledal delo vseh organizacij v občini in ugotovil, da so najboljše v Pišcecah, nakar si sledijo po vrsti organizacije na Veliki Dolini, v Pečicah, na Jesenicah in na Globokem.

V Pišcecah so v tem obdobju pridobili 272 novih članov, kar pomeni izreden uspeh. V Socialistično

zvezo je v tem okolišju vključenih 81 odst. volivcev. Število članstva so znatno povečali tudi v ostalih organizacijah. Na Veliki Dolini je bilo ob zaključku tekmovanja vključenih v SZDL 53 odst. volivcev, v Pečicah 80 odst., na Jesenicah 79 odst. in v Globokem 63 odstotkov. Pohvalo za prizadevno delo zaslužita razen tega organizaciji v Sromljah in Kapelah.

Obč. odbor SZDL bo organizacijo v Pišcecah nagradil z magnetofonom, krajevni organizaciji na Veliki Dolini in v Pečicah z radijskim sprejemnikom, krajevni organizaciji na Jesenicah in v Globokem pa z gramofonom.

BREŽIŠKE VESTI

di splošnega zastoja v prodaji. Njihova vrednost dosega tudi do 90.000.000 dinarjev. Hkrati s povečanimi zalogami se porajajo nove težave zaradi pomanjkanja skladišnih prostorov.

Tovarna pohištva je razen tega doživela več nevšečnosti zaradi reklamacij. Člani kolektiva zatrjujejo, da prihajajo reklamacije pretežno zaradi slabe kakovosti uporabljenega materiala. Spričo omejenega uvoza so bili prisiljeni kupovati lake in druge kemične proizvode od domače industrije, s tem pa

Zmanjšana davčna bremena v Brežicah

V brežiški občini so spremenili stopnje občinske dohodnine v prvem, drugem in tretjem davčnem okolišju - O znižanju v četrtem okolišju bodo odločale krajevne skupnosti - Večja posestva naj bi bila manj obremenjena

Skupščina občine Brežice je na seji 1. julija sklepala o znižanju občinske dohodnine od kmetijstva. Novi izračuni katastrskega dohodka kažejo pri starih stopnjah izredno velik porast. Zaradi prevelike obremenitve kmetovalcev, skupščina ne bo vztrajala pri stopnji, ki jo je določila na pomlad. Pričakovati je tudi slabšo letino in prebivalci na vasi bodo že zaradi tega precej prizadeti.

Pri obdavčitvi ima odslej odločujočo vlogo sestav zemljišča, s tem pa je zagotovljena večja pravičnost pri razporejanju davčnih bremen.

S sklepom skupščine je v prvem okolišju stopnja znižana od 22 odstotkov na 18 odstotkov, v drugem okolišju od 17 odstotkov na 15 odstotkov in v tretjem okolišju od 11 odstotkov na 10 odstotkov. V četrtem okolišju so se zbo-

ri volivcev odločili za 6-odstotni krajevni prispevek. O morebitnem znižanju skupščina ne more odločiti, priporočila pa je krajevnim skupnostim, naj uredijo po svoji uvidenosti in presoji, če je pri kom ta prispevek višji od lanskega.

Spremenjena obdavčitev skuša doseči, da bi bili večji kmetje manj obremenjeni in da bi lahko pridelovali več tržnih presežkov.

Pravočasno in odkrito! - je pozval predsednik

Če odborniki niso pravilno obveščeni, ne morejo glasovati za učinkovite rešitve - Skupščina potrebuje okrepljeno analitično službo

Poročilo prisilnega upravitelja o položaju v Komunalnem obrtnem podjetju v Sevnici je na zadnji seji občinske skupščine izzvalo vročo razpravo. Povod zanjo je dala tudi informacija o krmeljski zadrugi. Odborniki so odločno zahtevali, da občina okrepi službo, ki so namenjene gospodarstvu, sicer se bo še vedno dogajalo, da bo skupščina zaradi nepoučenosti ukrepala prepozno in brez pravega učinka!

Tovariš Cimperšek je na primer omenil, da ni bilo prav, ko je na pomlad skupščina sprejela poročilo za 5 milijonov posojila, ki ga je tedaj najemalo Komunarno podjetje za investicije. O podjetju tedaj ni imel nihče jasne predstave in ker odborniki niso vedeli, so glasovali za jamstvo.

Spet drugi odbornik je pripomnil, da skupščina še do danes ni prejela poročila o likvidaciji »Maroka« podjetja, ki ga je nasledilo Komunarno obrtno podjetje. Od tega sta minili dve leti in likvidacijska komisija bi morala skupščino že zdavnaj seznaniti s to zadevo!

Predsednik skupščine tov. Knez je v razpravi med dru-

gim dejal, da so tudi kolektivi včasih nepravilno informirani, čeprav bi morala vsaj računovodska služba seznanjati zaposlene z resničnimi podatki o uspehu ali neuspehu podjetja. Povedal je še, da se kaj rado dogaja, da podjetja postavijo za pogoj svojega uspeha zmanjšanje dolžnosti do občine oz. njeno pomoč. V resnici pa se prav taka podjetja ne trudijo za izboljšanje organizacije dela in ustreznejšo zasedbo delovnih mest.

Tokratna razprava v sevnici občinski skupščini napoveduje konec površnosti in samogibnemu dviganju rok, saj so odborniki jasno povedali, da zahtevajo o položaju v gospodarstvu pravočasno in pravilno obveščanje. In ko je predsednik pozval prisotne: »Tovariši, bodite odkriti!« se je verjetno marsikdo zamislil nad tem, da je do sedaj kot predstavnik podjetja v želji za njegovo dobro tudi kdaj glasoval za polovične rešitve v skupščini.

Skrili so nevarna kolesa

Ali se lastniki takšnih koles zavedajo, da ogrožajo svojo varnost in varnost drugih?

V Jugotaninu so 13. junija pregledali vsa kolesa, s katerimi se vozijo ljudje na delo. Komisija je ob pregledu ugotovila, da se lastniki koles le malo menijo za varnost sebe in drugih na cesti. To dokazujejo številni primeri koles brez zavor, brez zvonca in brez luči. Treba bo še veliko truda za razširitev prometne vzgoje po podjetjih, saj je prav v tem največ kršilcev prometnih predpisov.

Lastniki koles se teh pomanjkljivosti zavedajo, ukrepanje pa nič. Medtem ko je komisija v Jugotaninu pregledovala prvo kolesarnico, so iz druge kolesarske lope ljudje hitro poskrili nekaj koles za Sevnicišče. Tega kajpak niso mogli napraviti neopazno in tako je komisija odkrila tudi najbolj pomanjkljivo opremljena kolesa.

Akcija v Jugotaninu je pokazala, kako potrebni so taki občinski pregledi in komisija bo v kratkem obiskala tudi druga podjetja v občini.

S. Sk.

Anketa gospodarstev

V republiški anketi sodeluje tudi 10 gospodarstev iz Loke, ki dajejo zavodu za statistiko podatke o razvoju gospodarstva. Anketiranci so dobili julija nagrado v znesku 3790 dinarjev v bonih, ki jih lahko vnovčijo pri bližnjem trgovskem podjetju. Brezplačno prejema tudi Kmečki glas ali Našo ženo. Sk.

SEVNIŠKI VESTNIK

Če si priden, zaslužiš 2500 dinarjev na dan

Krmeljska zadruga ga je v nasadih v Šentjanžu pridelala 19 ton - Obiralci dobro zaslužijo - Dnevno pošljejo za predelavo v Gabrovko po dve do tri tone črnega ribeza

V ribezovih nasadih v Šentjanžu in Breškem ljudje ne pomnijo tako dobre letine, odkar so zasejane plantaže. Jagode so izredno lepe in človeku se nehote vsili primerjava s

češnjami. Pridelek so obirali 14 dni. V nasadih je bilo vsak dan 50 pridnih obiralcev iz bližnje okolice.

Minulo sredo sem se srečala z njimi v Breškem,

precej daleč od Šentjanža. Branko Keber, prikupen osemletni fantiček, mi je brž povedal, da si z bratcem pridno služita denar z obiranjem ribeza.

»Koliko pa si ga že danes nabral?« sem ga vprašala.

»13 kilogramov,« je hitro odgovoril in povedal, da dobi za vsak kilogram po 50 dinarjev.

»In kako boš porabil prisluzeni denar?«

»Shranil ga bom,« je odgovoril in že stekel za bratcem, da ne bi zaostal za njim.

Med obiralci je bilo tisti dan še veliko šolarjev. Nekateri so prejšnja leta nabirali borovnice, letos pa so se raje odločili za ribez, ker bolje zaslužijo. Ob nedeljah je v nasadih še zlasti živahno. Takrat pridejo obirat cele družine.

Delo je vodil mladi inženir agronomije Albin Ješelnik, ki je te dni nastopil službo pri zadrugi. S pridelkom je bil zelo zadovoljen. Povedal je, da najbolj pridni obiralci zaslužijo tudi po 2500 dinarjev dnevno. Celoten pridelek znaša okoli 19 ton, v enem dnevu pa ga naberejo dve do štiri tone. Slovenija-sadje ga odkupuje po 220 dinarjev, pridelek pa pošiljajo sproti v Gabrovko za predelavo v ribezov sok.

J. T.

Mali Branko Keber pri obiranju ribeza. Od doma sta odšla z bratcem že navsezgodaj. Mama jima je dala s seboj južino, žejo pa sta si gasila kar v bližnjem studencu

Na pol preurejena stavba na Resi?

Najprej načrti o otroškem vrtcu, pozneje pa o krojaški delavnici, toda iz obojega nič – 4 milijoni sredstev naloženi v odkup stavbe in v njeno preureditev, ležijo brez haska, v Krškem pa vlada očitno pomanjkanje poslovnih prostorov za obrt...

V novem stanovanjskem naselju na Vidmu, ki mu pravi Resa, je v levem robu napol prenovljeno gospodarsko poslopje. V dveh na surovo adaptiranih prostorih je urejen strop, po zidu so potegnjene električne instalacije, tam slonijo že izdelana in zasteklena okna, ki jih je tre-

načrt za krojaško delavnico stanovanjske skupnosti, ki naj bi delovala v preurejeni stavbi. Delavnica naj bi prevzemala naročila po meri, v enem prostoru pa bi deloval v kooperaciji s tovarno perila LABOD iz Novega mesta konfekcijski obrat. Zaposlili bi lahko v dveh izmenah 60 do 70 ljudi. Stavbo so odkupili in začeli s preurejanjem. To je bilo lani septembra. Za razna gradbena dela so porabili poldrugi milijon. Novi zakon o krajevnih skupnostih je dela zavrl. Krojaška delavnica, ki naj bi delovala v teh prostorih, se je razformirala. Bivša stanovanjska skupnost je še v začetku letošnjega leta

izločila na svoj investicijski sklad za dokončanje del 1 milijon din. 250 tisoč din od tega so po sklepu sveta posodili javnemu kopališču za nabavo nove peči.

Na pol dograjeni prostori zdaj samevajo. Z majhno adaptacijo, ki bi veljala največ poldrugi milijon, bi v stavbi lahko uredili prostore bodisi za ustanovo otroškega varstva, bodisi za obrtno delavnico. In prav po obrtnih uslugah je v Krškem veliko povpraševanje. Na pol opravljeno delo na zapuščenem gradbišču v Resi Krškemu gotovo ni v ponos, pa tudi tistim ne, ki začetih načrtov niso speljali do konca!

VESTI IZ KRŠKE OBCINE

ba le še vstaviti, sicer pa je okoli stavbe popoln mir. Človeku se nehote vsili vprašanje: kdo le je začel to stavbo preurejati in zakaj je na pol opravljeno delo opustil?

Zgodba je stara in treba je poseči nazaj v leto 1962. Takrat so stavbo namenili ustanovi otroškega varstva, ki je v tem koncu Krškega še danes zelo potrebna. Stavba bi bila nadvse primerna za to, saj je okoli dovolj drevja in tudi za mamice z malčki ne bi bila preveč oddaljena. Celo anketo o tem, ali so za otroško ustanovo ali ne, so razpisali na tem koncu Vidma. Izmed 70 anketiranih gospodinjstev se jih je 69 odločilo za, eno samo pa je bilo proti. Kot je slišati, prav zaradi nasprotovanja enega gospodinjstva do uresničitve načrtov ni prišlo.

Leta 1964 je nato dozorel

42-urni delovni teden

Po zakonitih predpisih morajo vse delovne organizacije do 8. aprila 1966 pripraviti

ukrepe, ki so potrebni za prehod na 42-urni delovni teden. Postopek potrjevanja programov delovnih organizacij za prehod na 42-urni delovni teden, je približno enak postopku pri sprejemanju in potrjevanju statutih. O izdelanih programih morajo najprej obširno razpravljati kolektivi in njihovi samoupravni organi, nato programe potrdi občinska skupščina, potem pa jih sprejmejo delavski sveti. V štirih letih od potrditve programov bo moral biti v kolektivih uresničen 42-urni delovnik. Delovne organizacije v občini Krško morajo vsake tri mesece občinski skupščini poročati o tem, kako pripravljajo programe za prehod na 42-urni delovni teden.

Tamburaši iz ZDA

V soboto, 24. julija ob 20. uri gostuje na kopališču Celuloze v Krškem ansambel »mladih pittsburskih tamburašev« iz ZDA. Za koncert mladih Jugoslovanov iz Amerike vlada v Krškem veliko zanimanje, saj bo občinstvo doživelo redko priložnost poslušati narodne zvoke v izvedbi znanega ameriškega ansambla.

Iz servisov je zraslo obrtno podjetje

Servisi nekdanje stanovanjske skupnosti v Krškem so prerasli v obrtno podjetje – Krajevna skupnost se ne sme več ukvarjati z obrtno dejavnostjo

Stanovanjska skupnost v Krškem je kot predhodnica nove krajevne skupnosti imela 7 obrtnih servisov. To so bili: kemična čistilnica in pralnica, čevljarški, in šiviljski servis, servis za vzdrževanje hiš in javno kopališče je bilo ustanovljeno samostojno obrtno podjetje. Krojaški servis je bil razpuščen, ker niso bili ostvarjeni načrti o kooperaciji s tovarno perila LABOD iz Novega mesta.

zelo gostinsko podjetje Hotel Sremič. Iz obrtnih servisov: kemična čistilnica in pralnica, čevljarški, in šiviljski servis, servis za vzdrževanje hiš in javno kopališče je bilo ustanovljeno samostojno obrtno podjetje. Krojaški servis je bil razpuščen, ker niso bili ostvarjeni načrti o kooperaciji s tovarno perila LABOD iz Novega mesta.

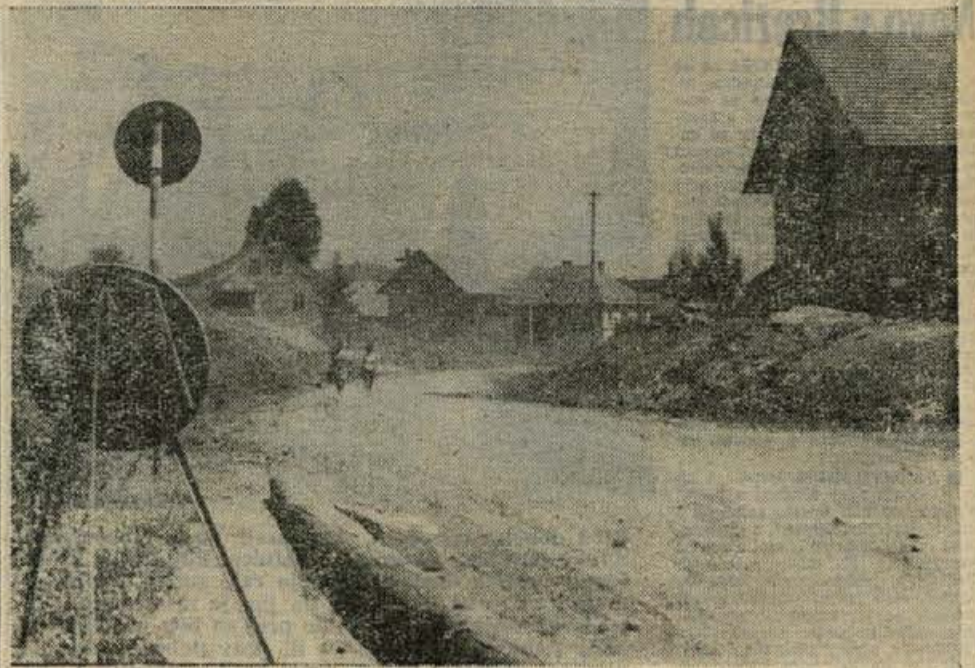
Obrtno servisno podjetje je zdaj na rednem obračunu. Kot povedo sami, so k sreči še pred odlokom o zmrznenju cen povišali cene storitev, tako da zdaj nekako rinejo. Upajo, da bo zdaj v sezoni promet boljši.

Do 31. marca letos je obrtno servisno podjetje opravilo za 10 milijonov 300 tisoč din prometa in pri tem ustva-

rilo 4 milijone 300 tisoč din čistega dohodka. Nova krajevna skupnost se ukvarja enkrat samo s servisnimi uslugami, ki jih nudi hišnim svetom pri njihovem finančnem poslovanju.

Asfalt proti Brestanici

Cesto proti Brestanici in Senovem bodo začeli še letos asfaltirati. Letos bo asfaltiran del ceste proti Brestanici (približno do odcepa za tovarno IMPERIAL) in cesta proti Senovem od odcepa za termoelektrarno do križišča proti Vel. Kamnu (pri Kuneju). Asfaltiranje bo potekalo z občinskimi sredstvi, ker pogajanja o ustanovitvi medobčinskega cestnega sklada niso uspela.

Naposled so se le oglašili buldožerji na cesti Trebnje – Mirna, ki jo je začelo novomeško Cestno podjetje pred kratkim rekonstruirati. Letos bodo predvidoma uredili dva kilometra ceste, kar dovoljujejo sredstva, ki jih je za modernizacijo svoje najpomembnejše ceste v mirenski dolini priskrbel trebanjska občina.

Mirenska šola – manj 4 učilnice

Nova mirenska šola ne bo imela 12 učilnic, kakor so predvideli, temveč samo 8. Tako je sklenila občinska skupščina v Trebnjem potem, ko republika ni odobrila svojega prispevka k tej gradnji. Občina je za mirensko šolstvo zagotovila premalo sredstev in s tem ni izpolnila pogoja za pomoč republike. Predračun za šolo, ki jo bodo gradili v treh etapah in ne v dveh, kot je veljalo do zdaj, so zmanjšali od 247 na 180 milijonov dinarjev, to pa pomeni, da bo imela šola štiri učilnice manj.

Z dejstvom, da je ostala neizkoriščena priložnost, da bi Mirna že skoraj dobila primerno šolo, je zadržilo v vodo tudi upanje, da gradnja ne bi preveč bremenila občinskega proračuna. Upanje res

še ni povsem izgubljeno, ker pa občina letos nima kdo ve kako rejene proračunske mošnje in se še ne ve, do kdaj bo in če bo sploh »prišla« do denarja, ostane vprašanje odprto.

Bolj kot kdajkoli pa je jasno, da bo moral občinski proračun rešiti tudi vprašanje te gradnje, četudi je blaga

premalo in tudi škarje ne bodo napravile čudeža, zlasti ne, ker je potreb nepremerno več kot možnosti. Na mirensko šolo bo treba pogosteje misliti, nedvomno tudi zato, ker si šolniki že zdaj belijo glave, kam z otroki. Jeseni, in posej vsako leto, pa bo šolo-obveznih otrok na Mirni še več.

Nekaj tednov je že od takrat, Trebanjem pa je še dobro v spominu jutro, ko so zagledali pod spomenikom za cerkvijo, razbite vazе. Ponoči so se nad spomenikom, posvečenim vojakom v prvi svetovni vojni, znesli neznanj zlikavci in tako oskrnili kulturnozgodovinsko znamenitost pa tudi ugled kraja. Četudi na vazah, ki so del spomenika, sledovj nasilja ne bodo preveč opazni, bo dogodek vendarle spominjal na ostudni vandalizem.

Mladina v anketi

Mladi komunisti pri občinskem komiteju ZKS in občinski komite ZMS v Trebnjem sta začela te dni anketirati mladince in mladinke, ki so zaposleni v delovnih organizacijah ali pa se preživljajo na kmetijah. Anketni listi vsebujejo 26 vprašanj o tem, kako živijo mladi, kaj jih teži in kaj razveseljuje, kakšna so njihova hotenja in pogledi na svet. Analiza ankete bo pomemben napotek za delo z mladimi.

USPEH NA OSNOVNI ŠOLI V TREBNJEM

Izdelalo 383 dijakov, napreduje jih 447

Trebanjska šolska mladina je letos zadnjikrat guli klopi v stari šoli. Spričevala so zdaj že razdeljena, pa tudi v šoli so že izračunali vse odstotke. Letos je v trebanjsko osemletko hodilo 549 učencev, ki so bili razdeljeni v 18 oddelkov. 383 ali 69,77 odstotkov jih je izdelalo brez nezadostne ocene, še nadaljnjih 64 pa jih je napredovalo v višji razred, ker jim to dopušča zakon. 102 učenca bosta tudi prihodnje leto obiskovala isti razred – seveda v novi šoli!

Kakšen je bil uspeh dijakov zaključnih razredov? Od 57 jih je izdelalo 45, ostali pa bodo poskušali srečo na popravnih izpitih. Precej se jih je

odločilo za nadaljnje šolanje. Dosti jih bo odšlo na gimnazijo (predvsem boljši dijaki) in v strokovne šole. Med fanti je veliko zanimanje za mehaniko, dekleta pa so v anketi pogosto zapisala, da bodo nadaljevala šolanje na srednji medicinski šoli.

Matična šola v Trebnjem ima še pet podružničnih šol. Na Čatežu napreduje 64 otrok

TREBANJSKE NOVICE

od 75, kolikor jih je obiskovalo to šolo, v Dobriču jih od 127 napreduje 110, v Dol. Nemški vasi 49 od 64 in v Šentlovcu 114 od 142.

V prvi razred je v Trebnjem vpisanih letos 56 malčkov, v podružničnih šolah pa od 10 do 30.

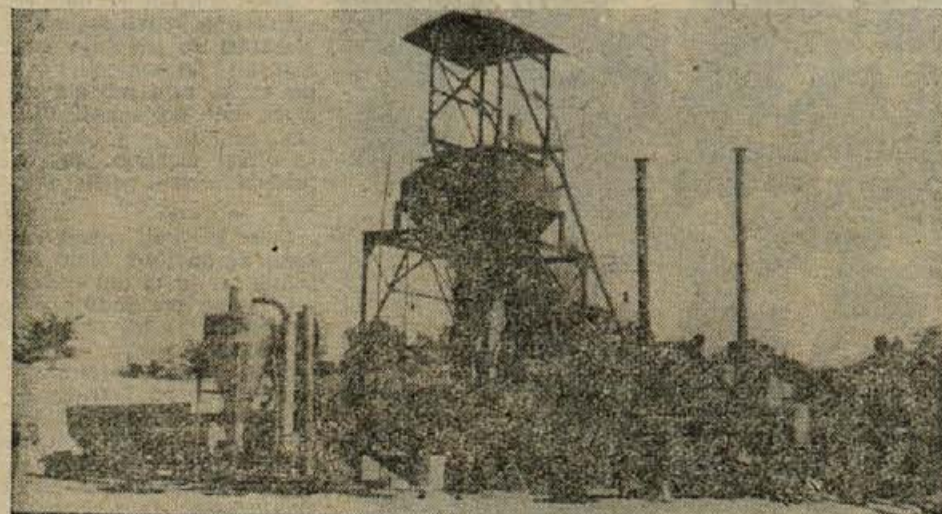
Pohod na Debenc

V počastitev dneva borca je ZB NOV Trebnje priredila ekipno tekmovanje v patrolno-orientacijskem pohodu na Debenc. Proga je bila dolga 4 km.

C. B.

Jeseni v novo šolo

Letošnja jesen bo prinesla Trebnjemu pomembno prireditev. 4. septembra, na dan občinskega praznika, bodo odprli novo šolo. Tega se zlasti veselijo učenci in učitelji, ki so vrsto let čakali na sodobne učne prostore in pogoje. Novo šolsko poslopje ima razen prostornih učilnic tudi telovadnico. Ob selitvi se bodo oddahnili vsi, poleg učencev in šolskega kolektiva pa predvsem predstavniki občinske skupščine, ki so si prizadevali, da bi čimprej omogočili otvoritev.

V gramoznici, pri odcepu avtomobilske ceste pri Krškem, je začelo Cestno podjetje iz Novega mesta letos graditi svojo asfaltno bazo. Tamkajšnji gramoz je zelo primeren za izdelavo asfalta, kraj pa je pri roki tudi za prevoze asfaltno mešanice na razna delovišča. V dveh pečeh lahko pripravijo od 32 do 36 ton asfaltno mase na dan, eno izmed obeh peči pa kanijo prodati.

Prvo polletje: presežen proizvodni plan

Zaradi novih gospodarskih ukrepov niso mogli uvoziti obdelovalnih strojev. Za dobrih 32 odstotkov večja proizvodnja kot v enakem obdobju lani. 208 zaposlenih: povprečni osebni dohodek 42.000 din

V razgovoru z direktorjem Radijem Bergerjem in računovodjo Rolandom Tučkom smo razbrali, da teče proizvodnja v njihovem podjetju normalno; težave imajo le pri nabavi usnja in reprodukcijskega materiala. Proizvodnja je bila v prvi polovici leta za dobrih 32 odstotkov večja kot v enakem obdobju lani, pa tudi proizvodni plan je v polletju presežen.

V drugi polovici bodo skoraj gotovo nastopile težave, saj so vezani na uvoz surovih kož, kjer so že nastopili zastoji.

Industrija obutve prodaja svoje izdelke po vsej Jugoslaviji, niso pa si še priborili svojega prostora na tujem tržišču. Vzrok leži v tem, da ne morejo prevzeti velikih naročil, ker bi sicer izgubili domače tržišče.

Nesreč pri delu so imeli lani 16, v prvi polovici letoš-

Kazen je 30.000 din!

30.000 dinarjev ali manj bo moral plačati vsakdo, ki se bo izognil brezplačnemu, toda obveznemu fluorografiranju, ki bo v novomeški občini letos od 2. do 23. avgusta. Občinska kupščina je sprejela poseben odlok, po katerem se bodo morali fluorografirati vsi 24 in več let stari občani. Zadnje fluorografiranje v novomeški občini je bilo leta 1961

njega leta pa 7, medtem ko se je število izgubljenih delavnih dni od laniških 1764 povečalo letos na 1907. Število zaposlenih se je zaradi fluktuacije zmanjšalo za 13 procentov. Zdaj je v Industriji obutve 208 zaposlenih, delovna zavest pa se je kljub temu povečala in seveda tudi storilnost. Povprečni osebni dohodek so se letos dvignili na 42.000 din.

Novomeška tovarna kooperira s Pekom in Kopitarno v Sevnici in ima že zdaj prodane vse svoje izdelke do konca leta.

Zaradi novih gospodarskih ukrepov so morali odstopiti od nakupa obdelovalnih strojev, ker imajo premajhna obratna sredstva. Poudariti velja, da bi morali stroje uvoziti. Sredstva, namenjena za nakup, so prenesli na obratna sredstva. Industrijo obutve v Novem mestu novi gospodarski ukrepi niso posebej prizadeli, pa tudi posebnih olajšav ji niso prinesli.

Proizvodnja teče normalno, delavci pa niso zaskrbljeni, ker vedo, da morajo sami poskrbeti za rezerve, če hočejo tudi vnaprej imeti take ali pa še lepše uspehe.

Razstava otroških risb podaljšana

Razstava »NOVO MESTO V OTROSKI RISBI«, ki je v Dolenjski galeriji 3. julija vzbudila tako prijetno pozornost, bo zaradi zanimanja javnosti do nadaljnjega podaljšana. Novomeščanom, ki si razstave še niso ogledali, obisk toplo priporočamo; spoznali bodo »čudovito fantazijo o Novem mestu«, kakor je ob obisku razstave navdušeno zapisal v knjigo obiskov naš veliki rojak, mojster Božidar Jakac.

Ključ za vstop v galerijo dobijo obiskovalci v pisarni Dolenjskega muzeja.

Mirko Smonkar

13. julija je po kratki, toda mučni boleznimi umrl v novomeški bolnišnici mladenič Mirko Smonkar, doma iz Šentjanža pri Mariboru. Kot elektromehaničar je po odsluženju vojaške obveznosti postal mladenič in je od 1. januarja 1957 služboval na Postaji LM v Novem mestu. Čeprav je mladeniča služba nepoporna in terja od cloveka veliko odgovornosti in odpo-

dovanj, je bil pokojni Mirko znan kot veder, nasmehljivi in skromen fant. Pri stanovskih tovariših in pri občanih na terenu si je znal ustvariti ugled, zato je užival spoštovanje in v vsakem koraku. Pokojnikova priljubljenost se je pokazala tudi na pogrebu, saj so ga 15. julija pospremili na zadnji poti na šmihljskem pokopališču številni občani, znanci, prijatelji in stanovski kolegi. Uslužbenici postaje LM Novo mesto in službe notranjih zadev na Dolenjskem bomo pokojnega Mirka težko pozabili, ohranili pa ga bomo v najlepšem spominu.

Zatarske ruševine svariyo!

V Žužemberku je bilo v soboto dopoldne okoli 9.40 čutili kar močan potresni sunek. Skode ni bilo, pač pa se je zrušilo nekaj kamena z ruševin na Zafari. To jo ponoven opomin, da je treba »uševine že vendar enkrat odstraniti!

Še letos bomo dogradili šolo

O pomankanju učilnic in drugih nujnih potrebnih prostorov v žužemberški osemletki smo že pisali; tokrat povemo le, da je občinska skupščina že najela posojilo za dograditev šole.

Domača krajevna skupnost bo razpisala še krajevni samoprispevek za nabavo opreme. V delovnih kolektivih o njem že razpravljajo. Dograditev šole je prevzel novomeški Pionir. M.S.

Lekarna v Dol. Toplicah

V kratkem bodo končana zidarska in instalaterska de-

Tovarišici Nuši v spomin

Globoko se je pretekli teden zarezala v naša srca in čustva grenka bolečina: iz naše srede je za vedno odšla draga tovarišica NUSA SMERDU, profesorica telesne vzgoje na novomeškem učiteljskišči in znana javna delavka, ki je vse svoje plodno življenje posvetila vzgoji mladih in njemu zdravju. Množica Novomeščanov je počastila nje no zadnje pot in ji izkazala spoštovanje in ljubezen, kakršne je bila vredna za svoje plemenito življenjsko delo, ki ga je kruta, dolgotrajna bolezen veliko prezgodaj zaključila.

S tovarišico Nušo smo izgubili dragoceno osebnost, kateri poklic nikdar in nikjer ni pomenil samo uradni nalog, temveč je bil zanjo vsestranski življenjski klic po ohranitvi zdravja, telesne svežine in lepote mladih, doraščajočih ljudi, kakor je dejal eden izmed govornikov ob odprtem grobu. Z lastnim zgledom, s pisano in govorno besedo si je nenehno prizadevala uresničevati znano ljudsko geslo: »Zdrav duh v zdravem telesu. Posebno pomembna so bila ta njena prizadevanja pri vzgoji mladega učiteljskega kadra. In zares: leto za letom so odhajali iz novomeškega učiteljskega mladi učitelji in učiteljice, prežeti s plemenitim nameni nuditi mlademu rodu okolj se be vse najboljše. Predvsem pa

tudi zdravo, razgibano, živo in igrivo mladost.

S tovarišico Nušo smo izgubili dragoceno aktivista množične telesne vzgoje. Nagurnost za tako delo in življenjske je prinesla že iz znane napredne Papeževe družine v Novem mestu. Vojna, katere se je udeležila kot zaveznica Slovenka, ji je prepričala uresničitev mladostnih želja, zato pa je po osvoboditvi poleg rednega dela z izrednim študijem postala profesorica telesne vzgoje. Bila je ena izmed prvih rednih profesorjev novega učiteljskega in Dolenjskem in je na njem plodno vzgajala mlade rodove, dokler ji bolezen ni preprečila koristnega dela. Pa še med boleznijo je nenehno spremljala vse javno in predvsem prosvetno-sportno življenje domačega mesta in pokrajine ter pri tem kljub bolečini nam vneto sodelovala tako pri zadnjem velikem srečanju dolenjske mladine v Novem mestu kot na zletu bratstva in enotnosti v Karlovcu. Iskreno se je veselila uspehov nastopajočih in zato smo še posebno žalostni, ko se spominjamo njenih učinkovitih, lepih vaj, ki smo jih gledali v množični izvedbi še pretekli mesec v Karlovcu in malo pred tem v Novem mestu. Delo tečajnikov v plavalni šoli je spremljala z bolniške postelje in pomagala z bogatimi izkušnjami.

Kljub težki bolezni pa je ob vsem tem nenehno mislila na družino in skrbela za otroka. S čudovitim samopremaganjem je ključovala bolezen in se poslovlila od nas kot zgleđna vzgojiteljica, ljubeča, skrbna mati in dobra žena, spoštovana in cenjena od vseh, ki so jo poznali in z njo delali.

Njenim dragim, ki so z njo izgubili vse, izreka vsa javnost globoko sožalje in obridki, nenadomestljivi izgubi iskreno sočustvanje. Tovarišico Nušo bomo ohranili za vedno v naših srcih!

Na obisku pri starem tovarišu

Ludvik Medvešček in Louis Beniger

V četrtek, 15. julija, je prišel na obisk v Novo mesto glavni urednik slovenskega dnevnika »Prosveta«, ki izhaja v Chicagu v ZDA, gospod Louis Beniger. Zdaj je bil po več kot 50 letih življenja v tujini že drugič pri nas.

»V Novo mesto sem prišel zato, da bi pozdravil našega starega tovariša Ludvika Medveščaka, ki živi v Zabjji vasi. Ameriški Slovenci ne bomo nikoli pozabili njegovega dela v clevalandski SNJP, kjer je bil vodilna sila kar 40 let. Njegov sin Milan je še zdaj upravnik pri našem časopisu. Očetu sem prinesel njegove pozdrave, pa tudi sam sem čutil, da ga moram obiskati. Takih mož kot je Ludvik v naših vrstah čedalje bolj pogrešamo...»

»Kakšen pa je vaš recept za — slovenščino? Kako to, da po vseh teh letih med Amerikanci še vseeno govorite tako lep jezik?«

»Veliko berem Cankarja, Finžgarja, Zupančiča, Gregorčiča in druge naše mojstre lepe besede, pa tudi delo pri časopisu mi bogati besedni zaklad. V redakciji se pogovarjamo v glavnem po slovensko...»

»Kaj ste čutili takrat, ko je letalo

preletelo jugoslovansko državno mejo?«

»Človek postane nedopovedljivo glinjen. Globoka čustva ob misli na domovino, rojstni kraj in svojce se ne dajo kar tako opisati. Treba jih je doživeti.

Pred štirimi leti sem bil prvič tukaj s podobno skupino. Dežela je v tem času neverjetno napredovala. Lepe nove zgradbe, dobre ceste in številni avtomobili so dokaz hitrega gospodarskega razvoja. Najbolj pa so mi všeč lepote Dolenjske, Savinjske doline in Pomurja. Tako lepi krajev je malo na svetu...»

»Prihodnje leto boste praznovali 50-letnico »Prosvete«. Ali se že kaj pripravljate na ta jubilej?«

»Seveda; sestavljamo program prireditve, organizirali bomo kampanjo za pridobitev novih naročnikov — za nagrade pa bomo najbrž dali izlete v Jugoslavijo, kar vse naše ljudi zelo vleče. Tudi moja želja je, da bi spet prišel, tokrat z družino...»

Gospod Beniger se je v nedeljo vrnil v ZDA s skupino izletnikov iz Chicaga. m.

Kmalu trgovina s kmetijskimi stroji

Namesto konfekcije bodo poslej v lokalu zadružne stavbe v Novem mestu prodajali kmetijske stroje in nadomestne dele zanje — informacijo o tem stala direktor KZ Novo mesto inž. Jože Tanko in vodja kooperacijske službe Jože Pelko

— Zaradi tega, ker se kmetovalci vedno bolj zanimajo za mehanizacijo, smo se odločili v našem lokalu na Cesti komandanta Staneta, ki smo ga doslej oddajali podjetju KROJAC, urediti trgovino s kmetijskimi stroji in nadomestnimi deli. Te stvari smo prodajali že dalj časa v naši trgovini z reprodukcijskim materialom nasproti Košakove gostilne, vendar je bilo tam pre malo prostora. Kmetovalcem nismo mogli razkazati, kaj sploh imamo na zalogi. Novi lokal smo že začeli urejati po načrtu inž. Marjana Lapajnet.

— Kaj vse boste kupcem nudili?

la v lokalu za topliško lekarno. Preurejanje se je vlečlo že v nedogled, ker ni bilo dobiti potrebnega materiala. Pričakujemo, da bo nova lekarna kmalu odprta.

D. G.

Na sejmišču v Novem mestu

19. julija so kmetovalci pripeljali na novomeški sejem 493 prašičkov, prodanih pa je bilo 328. Kupci so bili predvsem iz bližnjih krajev, povpraševanja ni bilo kdo ve koliko, zato je cena nekoliko padla od zadnjega sejmja. Manjši prašički so šli v promet po 5.000 do 10.000 din, za večje pa se je gibala cena med 11.000 in 20.000 dinarji.

V nedeljo na Mehovo!

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo, 25. julija, izlet na Mehovo. Udeleženci se bodo peljali z avtobusom do Badovinca, nato bodo šli peš do Podgrada, na Mehovo in skozi Uršna sela do Dol. Toplic, kjer jih bi spet čakal avtobus za povratek v Novo mesto.

— Razne vrste kosilnic, škroplilnic, kotle za žganje kuho in tudi druge večje in manjše kmetijske stroje ter orodja. Razen tega bomo dokaj založeni z nadomestnimi deli za kmetijske stroje domače in tuje izdelave.

— Boste prodajali za dinarje ali za devize?

— Samo za dinarje. Kmetovalci v zadnjem času precej uvažajo tuje stroje za

kmečka dela, vendar ne bodo naš; nič dražji, celo cenejši, zlasti za tistega, ki tujo valuto kupi. Mi bomo stroje nabavljali neposredno v tovarnah, zato bodo odpadli zasluski posredniških podjetij in blago bo znatno cenejše.

— Kdaj bo nova trgovina odprta?

— Računamo, da bodo vsa dela gotova konec avgusta.

Novomeška kronika

■ KNJIŽNO RAZSTAVO Trdinovih spisov je 14. julija odprla v svoji avli študijska knjižnica Mirana Jarca. Prikazana so vsa dela in pomembnejše izdaje ozioroma ponatisi izpod peresa znane dolenjskega čevljarstva, ki se je pred 135. leti rodil v Mengšu in umrl pred 60. leti v Novem mestu. Razstava bo odprta do 14. septembra.

■ KUP LESENH ODPADKOV na Prešernovem trgu pove oživjud, da so popravljali delavnico Splošnega čevljarstva, ki je na tem kraju. Verjetno pa je že čas, da bi podobna navlaka, ki je v Novem mestu ni malo, zgnila s cest. Kaj je res potrebno, da po kažemo turistom vse, kar premore?

■ KOLIKOR JEZIKOV ZNAS, toliko ljudi velja, tega pa novomeški gostinci, vsaj vsi ne, očitno ne priznavajo. Namesto, da bi nemško ali angleško in tudi francosko govorečemu gostu hitro pristregli, ostajajo v zadregi, ker ne razumejo »lobudranja«. Gostinci bi se mogli na raznih jezikovnih tečajih, ki jih prirejajo v mestu, hitro naučiti vsaj toliko tega ali onega tujega jezika, kolikor ga potrebujejo pri strelbi. Marsikje so gostinci tudi turistični informatorji, no, to pa bi bila za novomeške gostince že prenova (?) zadeva. In vendar bi mivali tudi na to misliti!

■ STAREISI MOSKI, doma v okolici Bršlina, ki je minulo pe-

deljo breal v zaprta vrata delavnice za strokovno popravilo nogavic v Kastelcevi ulici 1, je očito pozabil, da imajo tudi obrtniki ob nedeljah dan oddiha. Ko so vrata pod brami le niso vdala, je zajahal kolo in se (očito vineni) odpeljal. Mimoidoci, ki so videli prizor, so se hudo zgražali, saj navadno odpiroma vrata z rokami, ne z nogami.

■ FRANCOSKI MLADINCI, ki taborijo ob Krki pri Otočcu, večkrat obiščejo Novo mesto v skupinah. Najraje kupujejo razglednice in spominke, pišejo na malinovec, limonade in sokove. Težko pa je s sporazumevanjem, ker v mestu naitelijo le na malokateroga domačina, ki zna francoski.

■ ZELO DOBRO je bila zadnji ponedeljek založena novomeška tržnica. Napredaj so bile kumare po 290 din kg, zelje po 90 din, karfiola po 250 din, koleraba pa 30 din komad, krompir po 150 din. Lisičke so prodajali na merice po 80 din, jurčke po 600 din kg, jajca po 50 din, borovnice po 300 din liter, jabolka po 150 din kilogram in mleko 90 din liter. Prav dobro so šle v promet tudi lepe primorske breškve po 400 din kg.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodilo so: Marija Berkopec s Partizanske 7 — dečka, Magda Jaki z Zagrebske 15 — deklico, Milka Kalem iz Dofrancškokjeve ulice 1 — Darka.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 23. Julija — Branislav
Sobota, 24. Julija — Kristina
Nedelja, 25. Julija — Jakob
Ponedeljek, 26. Julija — Ana
Torek, 27. Julija — Sergej
Sreda, 28. Julija — Zmago
Četrtek, 29. Julija — Maria

ČESTITKE

Ljubi mami Anici Hiti iz Brezovice želi za njen praznik vse najlepše hčerke Cvetke z družino, Aljana in Bernardka pa ji pošiljata koš pozdravkov!

Amaliji Teropiš iz Ragovega 2 želijo za njen 60. rojstni dan vse najlepše in najboljši mož Franc in otroci z družinami.

Dragi naš Vinko!

Za 40-letnico Tvojega rojstnega dneva in sedemletnico družinskega življenja Ti želimo vso srečo, zadovoljstvo in zdravje, da bi tudi v bodoče lahko uspešno opravljal svoje skrbni polno in tečajno poslovanje. Hkrati iskreno želimo, da bi se Tebi in nam izpolnila prirska želja: da bi Ti osebno čestitali in Te objeli v rojstni hiši! To ti iz srca želijo in Te iskreno pozdravljajo, kakor tudi Danilo in hčerke — mama in ata, Marija z družino, Jože z družino in Toni — Levstikovi iz Hudega konca pri Ortneku na Dolenjskem.

Ljubi mami Ani Srebrnjak s Hruške 17 želijo za njen praznik vse najlepše hčerke Nežka in Ljilka z možem Janezom, Andrejka

in Milenca pa ji pošiljata koš poljubčkov!

Dragi botri Anici Strajnar s Težke vode iskrene čestitke za njen praznik — njena Bernardka ter ostali Zupancičevi.

ZAHVALE

Ob nenadni smrti naše mame

MARIJE ŠALEHAR-PAJK

se iskreno zahvaljujemo vsem rojakom, prijateljem sosedom in znancom iz domačih krajev in tujine, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo Splošni bolnišnici v Novem mestu, Rdečemu križu v Trebnjem in drugim organizacijam.

Hvalježni otroci: hčerka Olga iz Nemčije, zet Vasilj iz Holandije, sin Lojze, Tone z družino, Mari z družino iz Maribora, bratje in sestre, sestrične in vsi drugi sorodniki.

Trebnje, 13. Julija 1965.

Ob prerani izgubi našega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

JOŽETA PENCE

posestnika iz Dol. Mokrlega polja, se zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo g. zdravniku iz Sentjerneja in zdravstvenemu in strežnemu osebju bolnišnice Novo mesto za skrb in nego v času zahrbitne bolezni. Iskreno se zahvaljujemo vsem gaslicem za udeležbo na pogrebu, častno stražo ter poslovljene besede ob odprtem grobu. Zahvala tudi go-

spodu župniku iz Sentjerneja za sočutje in ganljive besede. Topla hvala vsem sosedom in vaščanom ter kolektivni ISKRE Sentjerneja. Zaljučič: žena Pepca, sinova Janez in France z družinami, hčerke Mimi, Pepca in Nežka z družinami, sestre Pepca, Mica in Nežka ter ostalo sorodstvo. Mokrpolje, 15. Julija 1965.

Ob bridki izgubi mojega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA SENIČARJA

iz Malega Statnika se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom, ki so med njegovo boleznijo in ob smrti sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, ga spremlili na njegovi zadnji poti in mu poklonili vence in cvetje. Zahvaljujemo se strežnemu osebju bolnišnice Novo mesto, posebno pa dr. Mastenovi za trud ob njegovi neozdravljivi bolezni. Zahvala gasilskemu društvu, organizaciji ZB, društvu internirancev Smolenja vas in tovarni zdravil KRKA Novo mesto za poklonjene vence in vse, kar so v težkih trenutkih storili za nas. Prirska hvala vsem!

Zaljučič: žena Ana in sinovi Jože, Albin, Ciril in Milan z družinami.

Ob bridki izgubi mojega ljubega moža, očeta in starega očeta

LUDVIKA ŽAGARJA

iz Novega mesta, ki nas je prerano zapustil, se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ob izgubi sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo uslužbencom železnice za govor, primariju dr. Koscu za lajšanje bolečin v zadnjem trenutku življenja ter vsem sorodnikom in prijateljem, ki so mu darovali vence in cvetje. Neotlažljiva žena Ljilka, otroci z družinami, brat Janez in ostalo sorodstvo.

PREDGRAD: 25. Julija švedski film »Hudičovo oko«. **RIBNICA NA DOL:** 24. in 25. Julija ameriški barvni film »Prod strelome«. **NOVO MESTO — »KRKA«:** 23. Julija gostovanje ameriških Slovencev. 23. do 26. Julija jugoslovanski barvni film »Marš na Drino«. 27. Julija ameriški film iz leta 1939 »Avanture Čisca Kidasa« (gostovanje jugoslovanske kinoleke). 28. Julija ameriški film iz leta 1941 »Na divjem zahodu«. **SODRAŽICA:** 24. in 25. Julija angleški film »Expresso Bongos«. **STARA CERKEV:** 24. in 25. Julija italijanski barvni film »Rimska sužnja«. **STRAZA:** 24. in 25. Julija mehiški barvni film »Jaz pustolovec«. **MOKRONOG:** 24. in 25. Julija italijanski film »Orientalke».

Obvestilo naročnikom in bralcem Dolenjskega lista

Ko vam danes izročamo v roke 800. številko našega pokrajinskega glasila Socialistične zveze, bi radi ob tem skromnem jubileju zapisali kaj bolj razveseljivega, kot so spodnje vrstice — vendar nima smisla tajiti rev in težav, s katerimi se naš domači tednik še vedno ubada. Seveda ste že uganili, o čem bo tekla beseda: o denarju, ki ga potrebujemo za izdajanje časnika, a ga je — žal ne po naši krivdi — spet premalo, da bi lahko imeli vsak teden 12 strani Dolenjskega lista. Prihodnji teden bomo lahko izdali

samo 8 strani

našega tednika; za večji obseg nimamo sredstev, saj nam osem občin dolguje s 15. julijem nič manj kot 6.071.960 dinarjev. To pa pomeni za letne mesece: 8 številke ali 8 tednov življenja Dolenjskega lista.

Kje tiče vzroki za tako stanje? Uprava našega lista je do 16. Julija dosegla že 105 odst. lastnih dohodkov: pobrala je skoraj vso zapadlo naročnino za I. polletje, presegla je plan dohodkov iz reklamnih in malih oglasov in nekaterih drugih virov dohodkov. Žal pa medobčinsko pogodbeno sofinanciranje ne poteka tako ugodno: samo občina KRSKO je do 15. 7. 1965 v celoti poravnala svoje pogodbeno obveznosti do lista, ostalih 8 občin pa nam dolguje večje ali manjše zneske (od 95.280 din do 2.371.680 din) oz. skupno dolgujejo s 15. Julijem že 6.071.960 dinarjev. Nekatere občinske skupščine že več mesecev ne izpolnjujejo svojih pogodbenih obveznosti do uprave lista, hkrati pa terjajo, da mora biti obveščanje občanov na njihovem področju kar najboljšo.

Dolenjski list je v polnih mesecih odvisen predvsem od pogodbenega sofinanciranja občin, ki naš tednik izdajajo. Zani nimamo denarja, da bi namesto občin sami financirali izhajanje našega pokrajinskega časnika, niti ne moremo v te namene najemati bančnih kreditov. Zato smo prisiljeni za zdaj omejiti obseg lista na 8 strani, v kratkem pa bomo morali izdajati samo 4 strani tednika. V kolikor občine ne bi spremenile svojih odnosov do lista, bodo področni občinski odbori SZDL v kratkem razpravljalji tudi o začasnih ukinitvi Dolenjskega lista. Tiskarni in Ljubljani moramo račune plačevati v 8 dneh po prejemu, nimamo pa nobene rezerve, s katero bi lahko tednik sami financirali. Zato prosimo naročnike in bralce, da z razumevanjem sprejmejo obvestilo o skrajšanju obsega lista.

KOLEKTIV UREDNISTVA IN UPRAVE

Vabilo uporabnikom družbenega premoženja

KOMUNALNA BANKA NOVO MESTO obvešča, da je upravni odbor banke s sklepom na svoji seji 17. Julija 1965 prevzel funkcije ustanovnega odbora in začel s pripravami za sklic zborna KOMERCIALNE BANKE v smislu drugega odstavka 174. člena Zakona o bankah in kreditnih poslih (Ur. l. SFRJ št. 12/65).

UPRAVNI ODBOR KOMUNALNE BANKE v NOVEM MESTU z a t o

VSE UPORABNIKE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA oziroma vse IMETNIKE ŽIRO RAČUNOV PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA

da sklenejo pogodbe za vsestranski in trajni poslovni odnos s KOMERCIALNO BANKO kot pravnim naslednikom KOMUNALNE BANKE NOVO MESTO v smislu 48., 50. in 51. člena Zakona o bankah in kreditnih poslih.

Banka sklepa pogodbe z deponenti, ki so sklenili sprejeti iniciativo upravnega odbora Komunalne banke Novo mesto, vsak dan od 7. do 12. ure v prostorih Komunalne banke Novo mesto, Trdinova ulica 2.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 9.10, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00 ure.

PETEK, 23. JULIJA: 8.05 Zabavni zvoki 8.35 »Naglo puške smo zgrabil«. Slovenske instrumentalne skladbe za soliste in ansambel. 10.35 Naš podlistek — John Faulkner: Spomin na brata Williama — II. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Samospevi za mladino. 12.30 Kmetijski nasveti — prof. Frano Remc: Naša bremena letna doba. 14.05 Orkestralni pejsati naše domovine. 15.25 Zabavni intermezzo. 15.30 »Na našem kraju šla klasaja«. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestril zabavne glasbe; 20.30 Zborovske skladbe P. I. Calkovskega. 21.00 Četrto ure s ansamblom Mojmirja Sepeta. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 24. JULIJA: 8.05 Domače pesmi in napevi. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — Marjan Marinc: Strahopetulus — XIII. 9.30 Igrajo domače pihalne godbe. 10.15 Pesmi in pesni jugoslovanskih narodov. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Pop. arije z znamenitimi pevci. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Lidija Vladimirov: Novost za praksu iz poljedelstva pri nas in v tujini. 14.05 Trideset minut z godali. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavni intermezzo. 15.30 Nastopata možki

in ženski zbor DED »Svobodas Hrastnik p. v. V. Malovrha. 17.05 Gremo v kino. 18.15 Melodije tega tedna. 18.45 S knjižnega trga. 20.00—21.10 Sobotni poletni večeri v plesu in ob 20.30 Henry Cecil: Obe plati postave 3. epizode: Ni na jedilnem listu. 21.10 Glasba ne pozna mejaš II. del zaključnega koncerta v ljubljanski hali Tivoli. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 25. JULIJA: 7.15 »Zari na nebu jutra svit ...«. 8.05 Mladinska radijska igra — Tone Seliskar: Bratovščina sinjega galeba. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši ... Jože Verbič: Le malo nas je ostalo. 11.45 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 14.00 Naš promenadni koncert. 15.30 Humoreska tega tedna — R. Goetz: Gledališki spomini. 16.00 — 19.00 Nedeljsko športno popoldne. 20.00 Mojstrske partiture Hectora Berlioz: Fantastična simfonija. 21.10 Melodije raznih narodov — 6. oddaja: Italija. 22.10 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 26. JULIJA: 8.05 Dobri znanci in Trio Avgusta Stankana. 9.00 Za mlade radovedneže. 9.30 Jutranji koncert z godali in klavirjem. 10.15 Slovenski samospevi. 10.35 Naš podlistek: W. Faulkner: Postaja Pennsylvania — I. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Igrajo slavni pianisti. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Dare Bernot:

Možnosti skladiščenja sadja v manjših količinah. 14.05 S poti po Italiji. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Poje zbor primorskih akademikov »Vinko Vodopivec p. v. Antona Nanuta. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Izbrali smo vam. 21.10 — 22.50 Rezervirano za koncert s festivala v Dubrovniku 22.50 Literarni noćturno.

TOREK, 27. JULIJA: 8.05 Od melodije do melodije. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — Marjan Marinc: Strahopetulus — XV. 9.30 Pol ure z domačimi orkestri in ansambli z bavnne glasbe. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Obisk pri skladatelju Marjanu Kozini. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Janez Šitar: Kako poteka urejanje novih sadovnjakov. 14.05 Haydnove skladbe v raznih zasedbah. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Popevke s tekočega traku. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 20.00 Majhen recital violončelista Cirila Škerjanca. 20.30 Radijska igra — Claude Denys-Pierre Nivolel: Brutove puščice. 22.10 Plesna glasba.

SREDA, 28. JULIJA: 8.05 Zabavni zvoki. 9.00 Svet skozi sončna očala 9.15 Pojo mladinski zbori. 10.15 Iz »15 otroških pesmi Petra Iljića Calkovskega. 10.30 Človek in zdravje. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Zborovski operni prizori. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Lojze Hreček: Priskrbimo si pravočasno cepiljenje za obnovo vnoćgradov. 14.05 Iz koncertov in simfonij. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Iz fonoteke radija Koper. 20.00 Giacomo Puccini: LA BOHEME. Opera

MAKROGLAS

PRODIM VSELJIVO adaptirano hišo z lokalom za mirno obrt, v centru Sevnice. Cena ugodna. Jože Božič, Mizarstvo, Sevnica.

PRODIM motorno kolo Jawa 175 ccm, tip 1956. Naslov v upravi lista (664/65).

PRODIM bencinski motor Deutz 8 KS, v brezhibnem stanju. Jože Bašelj, Gor. Kamenje 5, Otočec.

PRODIM dobro ohranjeno manjšo slamoreznico in desni vzdoljiv štedilnik. Marija Gorše, Ribnica 214.

PRODIM kuhinjsko opremo in razne kose pohištva. Ogled dopoldan. Jevšek, Ragovska 3, Novo mesto.

PRODIM skoraj nov češki pralni stroj. Zagorc, Mokronog 23.

PRODIM NOV mali kombiniran mizarški stroj. Maks Kerin, Otavec, p. Cernomej.

KUPIM MLINSKO KOLO (pavčnik, železen). Stine, milin, Novo mesto.

GOSPODINJSKO pomočilo, lahko tudi začelnico, sprejme takoj Ljudmila Omerzel, Pekarna Krško.

SOBO IN KUHINJO oddam za varstvo dveh otrok 8 ur dnevno. Anica Jakše, Rečerc, vas, n. h., Novo mesto.

V SOBOTO, 17. Julija 1965, sem izgubila v gostilni Zajc (Milan Badovinac) na gorjanski cesti zlato žensko ročno uro. Ker mi je ura nadvse drag spomin, prosim poštenega najditelja, da mi jo vrne proti vsiki nagradi v vrednosti urine. Naslov v upravi lista (674/65).

ZDRAVILISČE ROGASKA SLATINA — Pred jedjo in po njej ste prisiljeni misliti na svoj želedec, ki ga morda zdravite brezuspešno z raznimi medicamenti. Ste se poskusili s prežiženim in učinkovitim naravnim zdravilom: rogaskim »Donats« vrelcem? Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dote v Novem mestu pri Trgovskem podjetju »HMEJLJNK« — telefon 21-129 in »STANDARD« — tel. 21-158. **MLADA ZAKONCA** brez otrok iščeta prazno sobo v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (777/65).

KINO

BREŽICE: 22. Julija jugoslovanski film »Skopje 63«. 23. in 24. Julija ameriški barvni film »Zajtrk pri Tifaniju«. 25. in 26. Julija italijansko-francoski barvni film »Z ognjem in mečem«. 27. in 28. Julija čehoslovaški film »Ikarja XB-1«.

CRNOMEJ: 23. in 25. Julija mehiški film »Črni orla«. 27. in 28. Julija nemški film »Draga, ostani z menoj«.

DOL. TOPLICE: 24. in 25. Julija italijanski film »Roko in njegovi bratje«. 28. Julija francoski film »Nepredvideno«.

KOČEVJE — »JADRAN«: 23. do 25. Julija ameriški barvni film »Jeronimos«. 26. in 27. Julija španski barval film »Mati, poslušaj moje pesema«. 28. in 29. Julija nemški barvni film »Skrivnostni ipylonas«.

KOSTANJEVICA: 25. Julija ameriški barvni film »Štirje apalitični jezdec«. 28. Julija ruski film »Tahir in Zuhra«.

METLIKA: 22. Julija jugoslovanski film »Marš na Drino«. 24. in 25. Julija ameriški film »V znamenju zoro«. 26. Julija danski film »Vampire«. 28. Julija švedski film »Hudičovo oko«.

SEVNICA: 24. in 25. Julija nemški film »Ne pošiljaj žene v Italijo«.

v 4 dejanjih. 22.10 Od popevka do popevka.

ČETRTEK, 29. JULIJA: 8.05 Dopoldanski domači pele-mele. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — Marjan Marinc: Strahopetulus — XVI. 9.30 Zabavni zvoki. 10.15 Pojo solisti mariborske opere. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Jean Baätisto Lully: Baletna sulita. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Erik Eisel: O nihanju staklene prašičev. 14.05 Hrvaški samospevi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Koncert tujih pihalnih godb. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Turistična oddaja. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Liriška skoci čas — Stara Grčija in stari Rim. 22.10 Nočni akordi.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 22. JULIJA: 9.0 do 11.00 — Program ob dnevu vstaje s čestitkami delovnih kolektivov.

PETEK, 23. JULIJA: 20.00 do 21.15 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 25. JULIJA: 10.30 — Poročilo s taborjenja brežiških tabornikov v Bohinju — Turistične novice — Obnašaj se spodobno — Na vlak in v avtobus — Za naše kmetovalce — Strnišni posevki — Igrajo vam domače vize — Pozor, nimaš prednosti! Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 27. JULIJA: 20.00 — Ne smemo pozabiti — Čestitke — Od torika do torika v brežiškem kinu — Obvestila — Glasbena oddaja: Umevanje instrumentalne glasbe.

DOLENJSKI LIST

LASTNIK IN IZDAJATELJ: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bečaš, France Grivec, Miloš Jakopce, Marjan Modkon, Jožica Teppy in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna štef 40 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva vs enopre. Za ticozestvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavna trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 31 227 — Rokoptcvo in fotografije ne vračamo — TISKA časopišno podjetje DELO v Ljubljani